

Ministarstvo
Administracije Lokalne
Samouprave

Odeljenje za Opštinski Učinak i
Transparentnost

IZVEŠTAJ O UČINKU OPŠTINA REPUBLIKE
KOSOVO

JANUAR-DECEMBAR 2023

2

0

2

4

Institucija:

Ministarstvo administracije lokalne samouprave

Nadgledanje:

Drin Haraçia, direktor Odeljenja za opštinski učinak i transparentnost, MALS

Opšti deo izradio:

Haxhi Krasniqi, V.D. rukovodioca Divizije za opštinski učinak

Posebni deo od:

Haxhi Krasniqi & Lazar Mitić

Prikupljanje podataka, obrada, verifikacija:

Haxhi Krasniqi, V.D. rukovodioca Divizije za opštinski učinak, MALS

Lazar Mitić, službenik za merenje i procenu učinka, MALS

Edina Ibishi, službenica za merenje i procenu učinka, MALS

Shqiponja Vokshi, DEMOS

Saranda Husaj, DEMOS

Blerta Sejdiu, mlađa konsultantkinja/DEMOS

Edita Azemi, pripravnica/DEMOS

Sadržaj

UVOD	4
PRAVNA OSNOVA ZA IZVEŠTAJ O UČINKU	4
SVRHA	5
METODOLOGIJA	5
Poglavlje I	6
I. Učinak opština 2023 – Opšti deo	6
1. OPŠTI PREGLED MERENJA OPŠTINSKOG UČINKA	6
2. TRENDOVI UČINKA OPŠTINA TOKOM GODINA	7
REZULTATI 2023	7
Poglavlje II	12
II. Poseban deo - Učinak opština 2023	12
1. REZULTATI OPŠTINA PO OBLASTIMA I POKAZITELJIMA	12
Oblast 1: Javne administrativne usluge	13
Oblast 2 – Opštinska transparentnost	13
Oblast 3 – Opštinska odgovornost	15
Oblast 4 - Jednakost u zapošljavanju, socijalne i porodične usluge	17
Oblast 5 – Kultura, omladina i sport	18
Oblast 6 – Upravljanje nepogodama	19
Oblast 7 – Prostorno planiranje	20
Oblast 8 – Javne površine	21
Oblast 9 – Putna infrastruktura	22
Oblast 10 – Javni prevoz	24
Oblast 11 – Javne službe	25
Oblast 12 – Zaštita životne sredine	26
Oblast 13 – Rodna zastupljenost	27
Oblast 14 - Preduniverzitetsko obrazovanje	29
Oblast 15 – Primarna zdravstvena zaštita	30
Oblast 16 – Lokalni ekonomski razvoj	32
Zaključci i preporuke	33
Aneks: PROCENAT POKAZITELJA PO OBLASTIMA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Uvod

Izveštaj o učinku opštine za 2023. godinu predstavlja rezultate rada opština u 16 oblasti nadležnosti koje su u njihovoj nadležnosti, kroz 85 pokazitelja od ukupno 93 koliko ima Sistem upravljanja učinkom opština.

Procena primenljivih pokazitelja je urađena u koordinaciji sa opštinskim službenicima, sa kojima su obavljene opšte konsultacije pre procesa merenja, identifikovanjem mogućih pokazitelja i suspendovanjem 8 od njih. Za 2023. godinu izveštaj sadrži 26 pokazitelja manje nego za 2022. godinu, to je zbog revizije Sistema upravljanja učinkom opština koja je obavljena 2023. godine.

Na zahtev kabineta premijera i uz odobrenje ministra MALS-a, SUUO će biti dodat pokazitelj koji se odnosi na smanjenje administrativnog opterećenja u opštinama. Ovaj pokazitelj će biti objavljen 2025. godine.

Izveštavanje i procena podataka vrši se putem elektronskog sistema upravljanja učinkom opština. Svi opštinski službenici za izveštavanje, koordinatori učinka, Gradonačelnici opština i službenici za procenu Ministarstva imali su pristup ovom sistemu. Pored izveštavanja, sistem je ponudio mogućnost prilaganja referentnih dokumenata za prijavljene podatke, kao i proces komunikacije između opština i Ministarstva, ostavljajući tragove u svakoj fazi procene podataka.

Ovaj izveštaj ima za cilj da odrazi dva glavna aspekta rada opština:

- 1) način upravljanja opštinama na osnovu zakona na snazi, i
- 2) Pružanje usluga u smislu kvantiteta i kvaliteta, kada je to moguće.

Dostavljeni podaci služe da se sagledaju razvojni trendovi opština iz godine u godinu, tako da su sledeći prioriteti prošireni na podršku slabije organizovanim sektorima. Pored toga, rezultati izveštaja služe kao sredstvo za samokontrolu rada opštinske uprave, za povećanje kapaciteta i odraz odgovornosti javnih službenika. Osim toga, izveštaj informiše građane o razumnim očekivanjima pružanja usluga od institucija i njihovih lokalnih izabраниh službenika.

Proces verifikacije podataka odvija se u tri faze i to:

- proces preliminarne verifikacije koji je urađen u fazi izveštavanja u roku od 45 dana
- redovni proces verifikacije, koji prema Glavnom dokumentu obuhvata 30% pokazitelja, a ukupno je u ovu verifikaciju uključeno 27 pokazitelja u 12 opština.
- proces verifikacije na terenu, koji je obuhvatio 11 opština sa 5 pokaziteljima.

Izveštaj donosi opšte zaključke o nivou dostignuća opština i daje relevantne preporuke za poboljšanje usluga na osnovu zakonskih pravila na snazi ili zahtevanih standarda upravljanja.

Za 2023. godinu prijavile su 34 opštine Republike Kosovo ¹.

Pravna osnova o izveštaju o učinku

Merenje učinka opština je već podignuto na nivo zakonske regulative. Skupština Republike Kosovo usvojila je Zakon br. 08/I-103 o Sistemu upravljanja učinkom opština i šemu grantova zasnovanoj na učinku, objavljen u Službenom listu od 1 2.08.2022. U 2023, Administrativno uputstvo br. 01/2023 za upravljanje opštinskim učinkom i šemu grantova za opštinski učinak.

U skladu sa članom 19. zakona, proces merenja učinka na redovnoj godišnjoj osnovi organizuje Ministarstvo administracije lokalne uprave. U članu 19. Zakona o SUUO i GPK definisan je rok za prijavu opštinskih podataka SEMPK.

¹Podaci nisu prijavljeni od strane Opštine Novo Brdo, Zubin Poptok, Leposavić, Zvečan

Preciznije, „*Procedure i drugi rokovi za merenje učinka i procenu za grant su završeni u skladu sa zakonskim pravilima koja su utvrđena Administrativnim uputstvom.*

Pozivajući se na Zakon br. 08/I-103, SUUO je izgrađen na osnovu osnovnih principa kao što su: Zakonodavstvo; Transparentnost; Subsidijarnost, zasluge; objektivnost i nepristrasnost; Jednakost i nediskriminacija;

Direktiva definiše pravo nadzornog organa da traži informacije koje služe za merenje i procenu učinka opština. Uputstvom su definisane odgovorne organizacione strukture opština za izveštavanje u okviru SUUO-a.

Svrha

Merenje učinka ima za cilj sistematsko praćenje događaja i aktivnosti opština u okviru određenih pokazitelja. Svrha ovog merenja je da istakne oblasti u kojima je opštinskim službama potrebna podrška i unapređenje, kao i oblasti na koje treba da budu orijentisane kratkoročne, srednjoročne i dugoročne intervencije.

Dobijeni podaci pomažu opštinama da unaprede svoje planiranje i usmere svoje prioritete u potrebne sektore za naredne godine.

U stvari, merenje učinka ima za cilj odgovoriti na pitanja koja:

- Na kom nivou su opštine nastupile?
- Da li opštine ostvaruju svoje ciljeve?
- Da li su procesi upravljanja u skladu sa zakonom?
- Koje bi neophodne postupke trebale biti poduzeti u budućnosti?

Sistem takođe služi centralnim vlastima da planiraju i usmeravaju politike u sektorima u potrebi, prema stvarnim procenama, jasnim kriterijumima, kako bi se raspodela investicija vršila na pravičan i objektivan način. U ovom pravcu, svrha merenja služi i potrebama granta opštinskog učinka, budući da se celokupni pokazitelji ovog granta služe podacima izveštaja o učinku opštine.

Stoga, oba ova procesa, merenje učinka i dodela grantova za učinak, imaju za cilj poboljšanje rada opštinske uprave uopšte, povećanje nivoa odgovornosti i , kao i odraz u boljem upravljanju i najkvalitetnijim uslugama za građane.

Metodologija

Sistem upravljanja učinkom opština (SUUO) gradi MALS u saradnji sa međunarodnim partnerima. MALS je definisalo i standardizovalo metodologiju za pripremu, prikupljanje, obradu, verifikaciju i izveštavanje podataka u SUUO.

Smernice za prikupljanje podataka i izveštavanje obezbeđuju se kroz: obuke za opštinske koordinatore učinka i službenike za izveštavanje. U skladu s tim, pripremljena su i pisana uputstva koja detaljno objašnjavaju celi scenario rada SUUO-a.

Proces merenja učinka prošao je kroz sledeće faze:

1. Funkcionalizacija elektronskog sistema za upravljanje podacima o učinku i održavanje obuka za sve opštinske službenike;
2. Otvaranje poziva za izveštavanje u opštinama;
3. Primanje podataka prijavljenih od strane opštine;
4. U roku za izveštavanje izvršena je preliminarna provera podataka;
5. Rešavanje eventualnih promena u sistemu, nakon preliminarne verifikacije;

6. Provera podataka uz direktno sudelovanje na terenu;
7. Redovna verifikacija prema uzorku od 27 pokazitelja
8. Donošenje i preliminarna komunikacija o rezultatima učinka u opštinama;
9. Završetak perioda za žalbe;
10. Finalizacija izveštaja;

Izveštavanje i dokumentovanje podataka za SUUO se vrši u elektronskom sistemu SUUO-a od strane opština, nakon instrukcija/obuka organizovanih od strane MALS-a i DEMOS-a. Proces prikupljanja podataka, dokumentacije i izveštavanja u okviru različitih opštinskih institucija koordinira opštinski koordinator učinka. Prijavljene podatke odobrili su Gradonačelnici opština.

Verifikacija podataka – obezbeđivanje kvaliteta podataka a njihova verifikacija se vrši na nekoliko metoda:

- Dokumentacija putem praćenja službenih ueb stranica;
- Pregled službenih dokumenata priloženih obrascima popunjenim u elektronskom sistemu;
- Pojašnjenja koja su dali koordinatori u elektronskom sistemu učinka;
- Upoređivanje podataka sa drugim službenim dokumentima javnih institucija;
- Upoređenje sa drugim službenim izveštajima MALS-a;
- Za određene podatke direktno su kontaktirani nadležni službenici u opštinama

Poglavlje I

I. Učinak opština 2023 – Opšti deo

1. Pregled merenja opštinskog učinka

Merenje učinka opština je redovan proces koji se sprovodi u Ministarstvu administracije lokalne samouprave, u saradnji sa svim nadležnim strukturama u opštini, uključujući službenike za izveštavanje, koordinate učinka i Gradonačelnike opština, kao konačni ovlašćeni podataka po opštinama.

Merenje je u okviru nadležnosti opština prema osnovnom i sektorskom zakonodavstvu. Zakon br. 03/L-040 o Lokalnoj samoupravi utvrdio je ovlašćenja opština u brojnim oblastima lokalne uprave, uključujući: javne usluge, lokalnu infrastrukturu, održavanje puteva i javnih površina, javnu rasvetu, lokalni ekonomski razvoj, urbanističko i ruralno planiranje, korišćenje zemljišta i izgradnja, vodosnabdevanje pijaću vodom, kanalizaciona mreža, zaštita životne sredine, upravljanje otpadom, pružanje preduniverzitetskog obrazovanja, primarno zdravstvo, usluge socijalne zaštite, kulturne aktivnosti, kao i mnoga druga pitanja izričito definisana zakonom.

Sistem upravljanja učinkom opština (SUUO) omogućava da dobijeni rezultati služe kao sredstvo za identifikaciju jakih i slabih aspekata lokalne uprave, tako da se na osnovu dobijenih informacija mogu izgraditi strategije za unapređenje i održivi razvoj. Merenje 2023. godine sprovedeno je u 16 oblasti opštinskih nadležnosti, sa ukupno 93 pokazitelja. Elementi merenja učinka izražavaju grupu prava i obaveza koje opštine ostvaruju u službi građana na osnovu zakonskih ovlašćenja². Korišćeni pokazitelji pružaju značajne informacije o nivou pruženih usluga. Dobijeni podaci daju važne indikacije za rukovodstvo opštine da proširi prioritete na manje razvijene sektore.

² Administrativno uputstvo br. 01/2023 o upravljanju opštinskim učinkom i šemu grantova za opštinski učinak

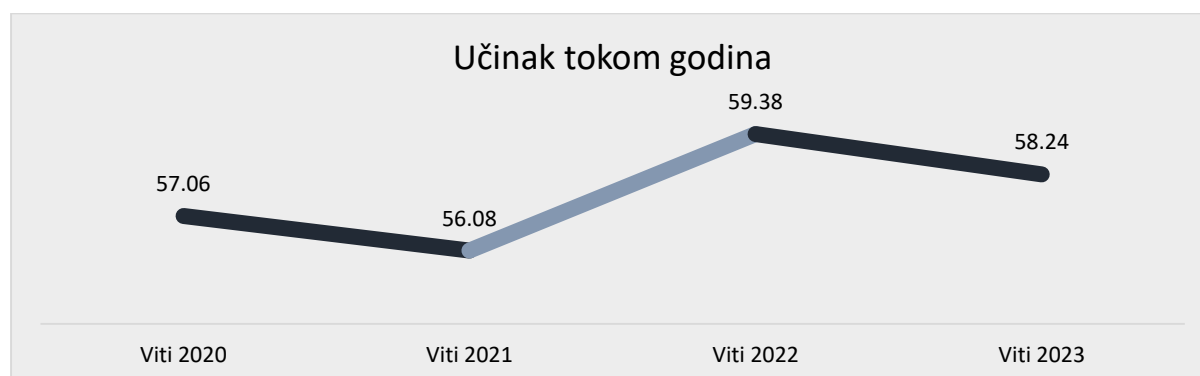
Čak i u 2023. godini, proces merenja učinka općina obavlja se putem elektronskog sistema upravljanja učinkom, kojem imaju pristup svi službenici opština i ministarstva koji podnose izveštaje. Digitalizacija ovog procesa omogućila je interaktivni oblik komunikacije, razjašavanje svih upitnih podataka i povećanje nivoa dokumentacije. Istovremeno, sistem omogućava praćenje svih koraka procene i pohranjuje sve relevantne dokumente na kojima se zasniva izveštavanje.

2. Trendovi učinka opština tokom godina

U 2023. godini, 34 opštine su odgovorile na zahtev za izveštavanje o učinku, dok ostale 4 opštine nisu prijavile podatke SUUO-a. Opština Novo Brdo je prijavila samo 31% podataka. Rezultati pokazuju da nivo postignuća opština tokom godina varira od 57,06% do 59,38%, u 2022. godini, dok je u 2023. godini 58,24%.

Treba napomenuti da su se elementi merenja učinka menjali tokom godina, zbog uključivanja inovacija u SUUO, odnosno dodavanja i smanjenja novih pokazitelja i podataka. Svrha proširenja oblasti i pokazitelja bila je merenje što većeg broja usluga koje pružaju lokalne institucije. Ovo povećanje je takođe posledica činjenice da su opštine ojačale svoje kapacitete za korišćenje sistema učinka, povećavajući kvalitet prijavljenih podataka. Ukupna analiza pokazuje da su neki pokazitelji već dostigli dobar standard rada, što svedoči o nivou regularnosti u okviru ciljanih rezultata. S druge strane, postoje određeni parametri za koje su opštine još uvek na niskom nivou razvijenosti, za koje bi pokazitelji merenja trebali biti prisutni u dugoročnom periodu.

Prosečni procenti od 2020. do 2023. godine, su sledeći:

Slika 1. Učinak opština prema godinama 2020-2023

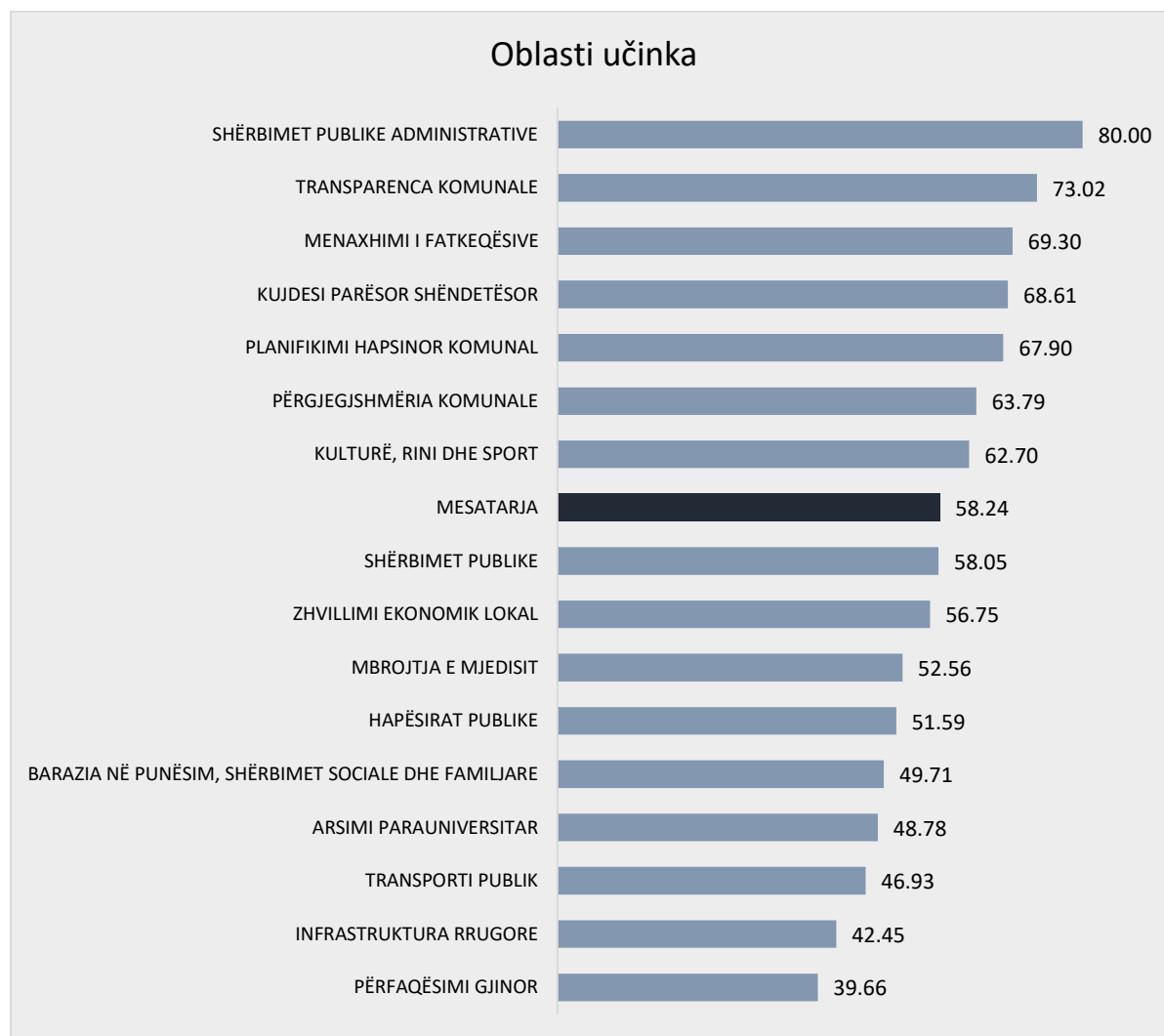
Rezultati 2023. godine

Što se tiče podataka za 2023. godinu, ukupni učinak opština u 16 oblasti sa 85, od ukupno 93 merenja pokazitelja je 58,24%, što znači da su opštine ponudile niže usluge nego 2022. godine, za 1,14%, dok u odnosu na 2020. godinu, iako postoji blagi porast učinka u 2023. godini od 1,18%.

Ukupni prosek pokazuje da opštine treba da povećaju svoje napore da poboljšaju usluge i upravljanje. U odnosu na % prema oblastima, najveća potreba za povećanjem učinka izražena je u oblastima: jednaka zastupljenost polova (39,66%), putna infrastruktura (42,45%), javni prevoz (46,93%), preduniverzitetsko obrazovanje (48,78%) jednakost u zapošljavanju (49,71%) javne površine (51,59%), zaštita životne sredine (52,56%), lokalni ekonomski razvoj (56,75%) i javne službe (58,05%), koja je usluga veoma blizu državnog proseka.

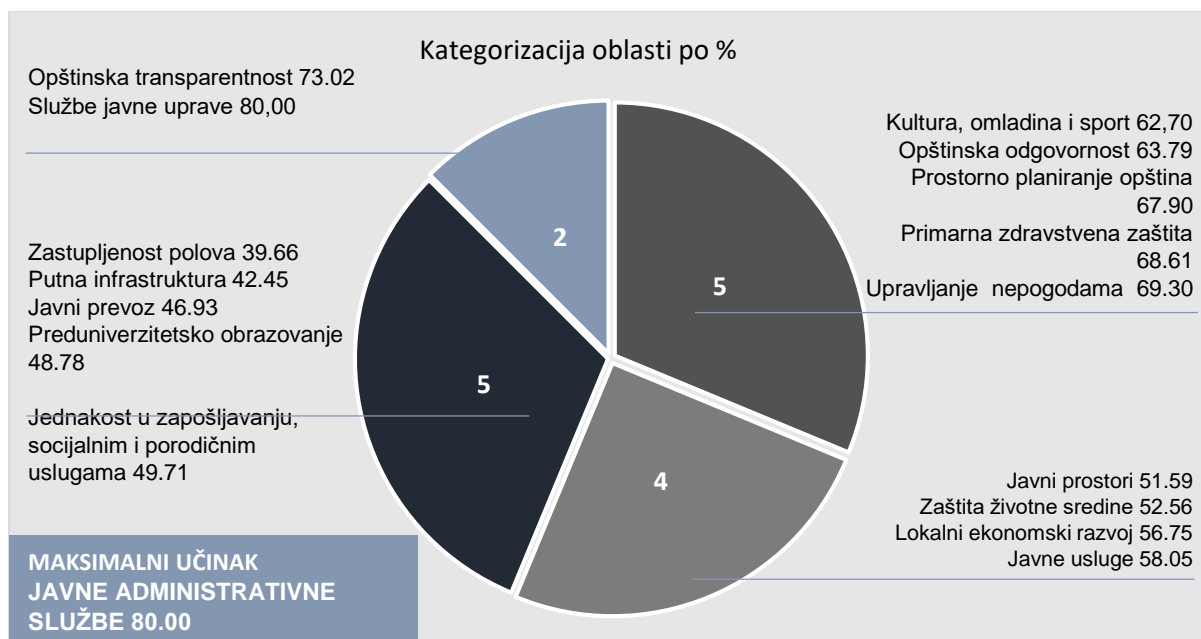
Iznad prosečnog nivoa zemlje nalaze se sledeće usluge: Službe javne uprave su na najvišem nivou od 80,00% na nivou zemlje, zatim oblast transparentnosti opština 73,02%, upravljanje nepogodama sa (69,30%) oblast primarne zdravstvene zaštite sa 68,61 % praćeno prostornim planiranjem sa 67,90 %, oblast opštinske odgovornosti ima vrednost od 63,79 %, a Kultura, Omladina i Sport su usluge koje su veoma blizu proseku zemlje u kojoj se nude na zadovoljavajućem nivou izražene kao prosek od 62,70%. na grafikonu br. 2 vidi se da je 7 oblasti usluga koje se pružaju iznad proseka zemlje, dok je ostalih 9 oblasti pružano ispod proseka zemlje izraženo u % 43,75% oblasti su iznad proseka i 56,25% oblasti su ispod proseka.

Sledeća slika je sa postignutim % od 16 mernih oblasti:

sl. 2. Učinak po oblastima

Podela oblasti prema kategorijama i nivoima učinka, podelili smo 16 oblasti upravljanja po opštinama na četiri nivoa. Prema gornjoj tabeli, postoji pet (2) oblasti rangiranih po procentima na visokom nivou učinka, opštinske usluge transparentnosti i 73,02%, odnosno 80,00% javne administrativne usluge.

Sl. 3 Kategorizacija oblasti prema nivou učinka

Dok se drugi nivo deli prema procentu koji počinje od 62,70% do 69,30%, kao treći nivo prema kategoriji čini procenat od 51,59% do 58,05% a četvrti ili poslednji nivo prema procentu počinje od 49,71 na 39,66%, koliko i u oblasti rodne zastupljenosti. Iz ovog rangiranja se vidi da nema značajnijih promena od 2022. godine, iako je SUUO revidiran 2023. godine, 2022. godine su rangirani isto prema učinku opštine, samo se mala specifična promena uočava prema procentima.

Elementi Sistema upravljanja učinkom opština takođe pružaju informacije o procedurama i pravnim aspektima javne službe, iz tog razloga je kategorizacija oblasti prema nivou dostignuća napravljena uzimajući u obzir svrhu pokazitelja, sličnosti između njima, sadržaju i vrsti oblasti nadležnosti. Stoga, sledeće grupiranje oblasti uzima u obzir ove segmente:

- 1) Standardi dobrog upravljanja
- 2) Pružanje javnih usluga

Sa slike 4 napominjemo da u okviru pokazitelja upravljanja podaci pokazuju da su opštine povećale efikasnost u obezbeđivanju **rodne zastupljenosti** od 39,66%, što se može nazvati značajnim dostignućem opština za 2023. godinu. ravnopravnosti u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama, ukupan nivo postignuća je 49,71%³.

1) Standardi dobrog upravljanja

U okviru **javnih administrativnih usluga**, ukupan nivo dostignuća iskazan je sa 80,00%, oblast lokalnog ekonomskog razvoja ima veoma visok nivo izražen sa 56,75%, pri čemu i ova oblast u odnosu na 2022. godinu ima zadovoljavajući rast od 23,62%. Oblast **opštinske transparentnosti** za 2023. godinu je izražena sa 73,02% u 2023. godini. U oblasti rodne zastupljenosti za 2023. godinu to se može videti na slici br. 4, i ima vrednost od 39,66%

³ Za više: https://mapl.rks-gov.net/ē_p-content/uploads/2021/05/Dokumenti-Kryesor-i-Sistemit-te-Menaxhimit-te-Performances-Kumunale-designed-18.02.2021.pdf, str. 62

% postignuto u oblasti upravljanja

Opštinska transparentnost

73.02

Opštinska odgovornost

63.79

Lokalni ekonomski razvoj

56.75

Javne administrativne usluge

80.00

Jednakost u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama

49.71

Rodna zastupljenost

39.66

Sl. 4% ostvareno u oblastima upravljanja

Opštinska transparentnost je blisko vezana za oblast opštinske odgovornosti, koja se ocenjuje sa najvećim brojem pokazitelja u okviru SUUO-a. Za razliku od pokazitelja transparentnosti, koji su uglavnom orijentisani na obezbeđivanje javnosti aktivnosti i službenih podataka, opštinska odgovornost obuhvata podatke koji pokazuju nivo odgovornosti opštinskih organa, kao i njihovu aktivnost za aktivno uključivanje građana u donošenje odluka. U 2023. godini ove dvije oblasti su zabeležile pad, verovatno zbog činjenice da je 2023. godine naložena revizija Sistema upravljanja učinkom opština i kao rezultat toga uklonjeni su neki pokazatelji ovih oblasti. Možemo reći da je to pokazatelj pada pružanja usluga u ove dve oblasti.

U okviru aktivnosti koje **utiču na lokalni ekonomski razvoj**, opštine imaju učinak sa opštim nivoom postignuća po stopi od 56,75%, i ova oblast ima isti nivo poboljšanja učinka u odnosu na 2022. godinu.

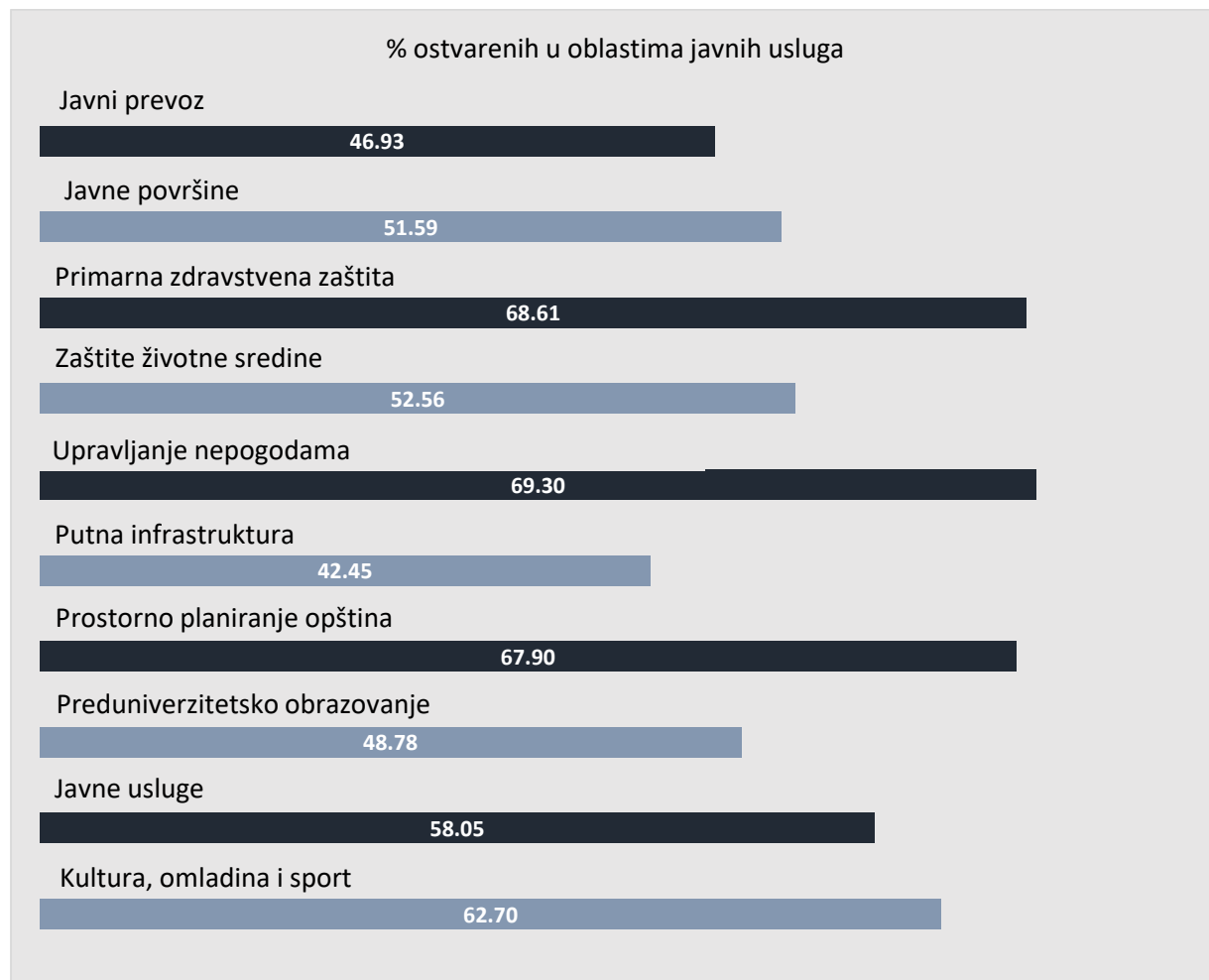
Javne usluge – Ovo oblasti uključuje pokazitelje i podatke za pijaću vodu, upravljanje otpadom i kanalizaciju. Rezultati ove oblasti izraženi u procentima su zadovoljavajući i imaju vrednost od 58,05%

Ravnopravnost u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama - U okviru ove oblasti mereno je delovanje opština na obezbeđivanju socijalnog stanovanja, kao i institucionalno zbrinjavanje ugroženih grupa. Prikupljeni su i podaci o zapošljavanju osoba sa posebnim sposobnostima i zapošljavanju pripadnika nevećinskih zajednica po osnovu njihovih zakonskih prava. Ukupan učinak u ovoj oblasti je 49,71%, u upoređenju sa 60,30% u prethodnoj godini.

2) Oblast sa pokaziteljima za pružanje javnih usluga.

U okviru ovih oblasti postoje pokazitelji za različite vrste pružanja usluga od strane opština, kao što su: javne usluge, zaštita životne sredine, urbanizam, kulturne aktivnosti, obrazovanje, zdravstvo, putna

infrastruktura, trotoari, javna rasveta, održavanje javnih površina, održavanje puteva , biciklističke staze, javna parkirališta, oznake na cestama itd.

Slika 5. Učinak opština u oblastima merenja javnih usluga tokom 2023. godine

Oblast , **Kultura, omladina i sport**, za godinu **2023**. ima najveću stopu pružanja ove usluge na nivou svih opština, izraženu u procentima u vrednosti od 62,70%, nakon čega sledi da oblast **preduniverzitetskog obrazovanja** kao samostalna opštinska nadležnost ima dobar rang u pogledu pružanja rezultata u pružanju opštinskih usluga sa 48,78%. **Prostorno planiranje** zauzima četvrto mesto po spisku kvalitetnog pružanja usluga, koja je izražena u %, sa vrednošću od 67,90%, uočavamo i malu razliku u oblasti **putne infrastrukture** koja u procentima ima vrednost od 42,45%, a sledi oblast **Upravljanje nepogodama** koje je izraženo u procentima u vrednosti od 69,30%. **Zaštita životne sredine** ima prosečan nivo obezbeđenja za sve opštine i iznosi 52,26%, a sledi oblast **primarne zdravstvene zaštite** koja u procentima ima vrednost od 68,61%.

Na nešto nižem nivou je oblast i to počev od oblasti **Javne površine** 51,59%, oblast Javni prevoz ima vrednost 46,93%.

Poglavlje II

II. Poseban deo - Učinak opština 2023

1. Rezultati opština prema oblastima i pokazateljima

Merenje učinka u 2023. fokusirano je na odraz dostignuća 38 opština. Na zahtev za izveštavanje odgovorile su 34 opštine, iako je stepen nevaljanosti podataka u pojedinim opštinama bio prilično izražen

Nivo pružanja usluga i usklađenost sa standardima upravljanja varira od jedne opštine do druge, u zavisnosti od oblasti nadležnosti koja se meri. Na nivo učinka mogu uticati mnogi faktori, kao što su: prioriteta koje je postavila opština u okviru oblasti za koje se vrši merenje, način i kvalitet planiranja rada, realizacija u odnosu na planiranje, realizacija u odnos prema datim mogućnostima i preprekama, kapacitetima i resursima, složenosti pitanja, kvalitetu izveštavanja podataka u SUUO, kao i drugim relevantnim faktorima.

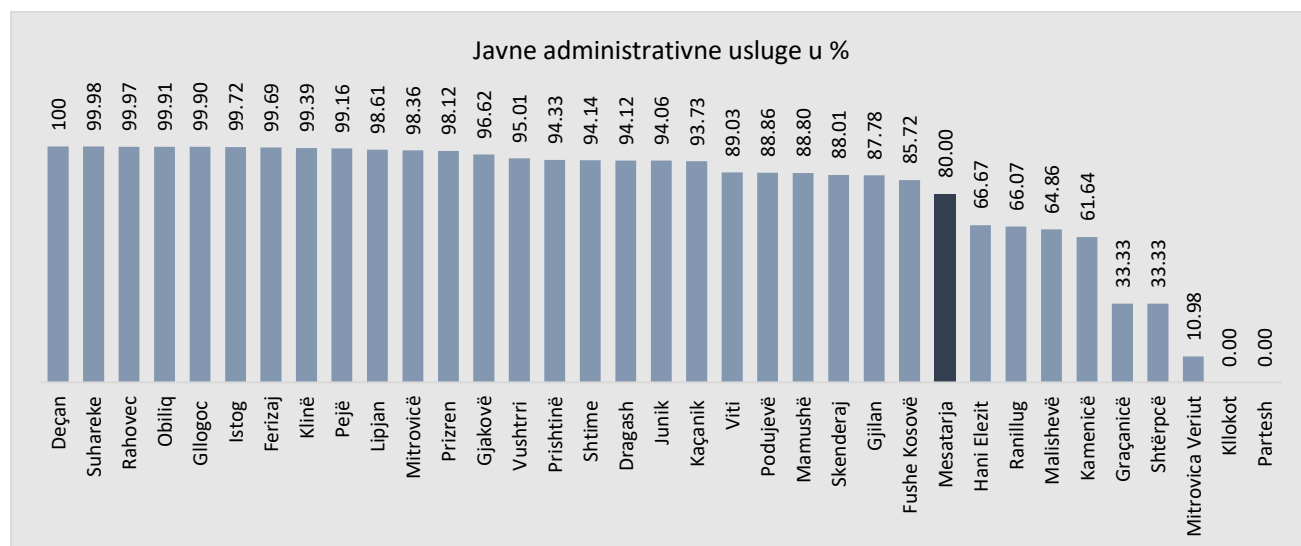
Nakon ovog izveštaja, prikazani su detalji o dostignućima opština prema relevantnim oblastima i pokazateljima.

Pojašnjenje: Nakon izveštaja, izračunavanje konačnog rezultata mernih oblasti se takođe zasniva na vrednosti 0 čiji su podaci proglašeni nevažećim. Ovo je urađeno iz razloga što se i pogrešno prijavljivanje smatra lošim učinkom, što bi trebalo da utiče na krajnji rezultat opština koje nisu dostavile podatke. Ovo se takođe ogleda u upoređenjima između opština, kao i u procena koje su vršene za potrebe granta za učinak.

Oblast 1: Javne administrativne usluge

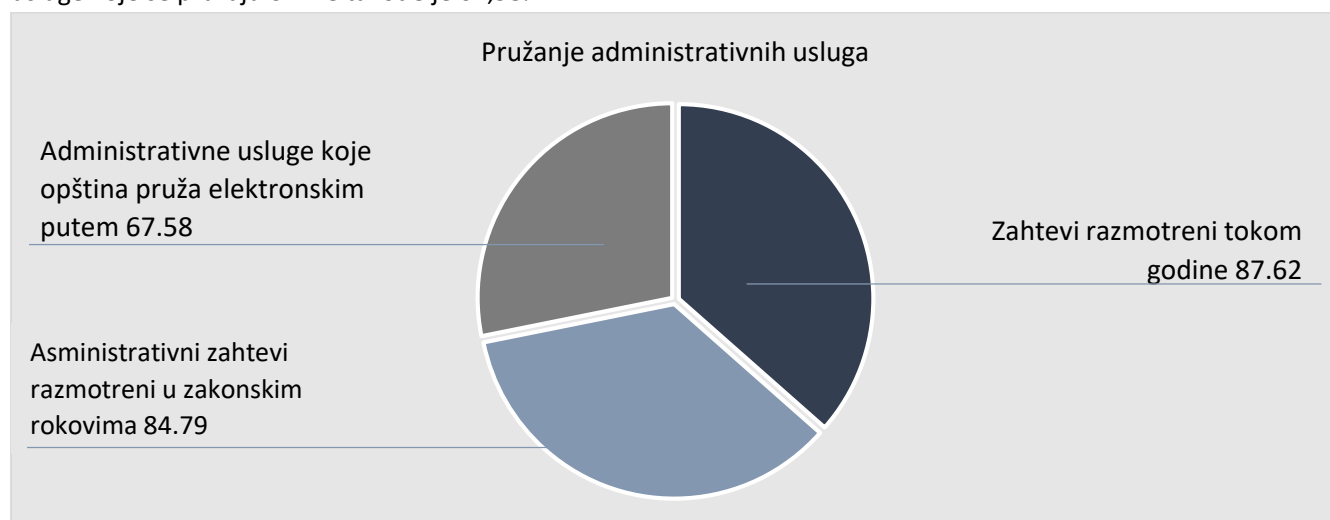
Ovu oblast čine četiri pokazitelja, koji obuhvataju službe javne uprave (JAU) i efikasnost opštinskih organa u razmatranju zahteva građana, fizičkih i pravnih lica, za pitanja iz njihove nadležnosti koja prolaze kroz Centra za usluge građanima. Istovremeno, ova oblast meri spremnost opština da pružaju administrativne usluge online ili putem e-kioska.

U upoređenju sa ostalih 16 oblasti, u 2023. godini ova oblast zauzima prvo mesto po učinku, sa ukupnim nivom od 80,00%. Opština Dečane ima najveći maksimalni nivo realizacije ove usluge od 100%.

Sl. 6 Upoređenje učinka opština u oblasti administrativnih usluga

Podaci pokazuju da su opštine u velikoj meri ispitale administrativne zahteve koji su im dostavljeni. Kroz tri pokazitelja u SUUO. Poreski obveznik: administrativni zahtevi razmotreni tokom godine izraženi u % su 87,62%, kao i administrativni zahtevi razmotreni u zakonskim rokovima su 84,79%, dok su administrativne usluge koje se pružaju online takođe je 67,58%

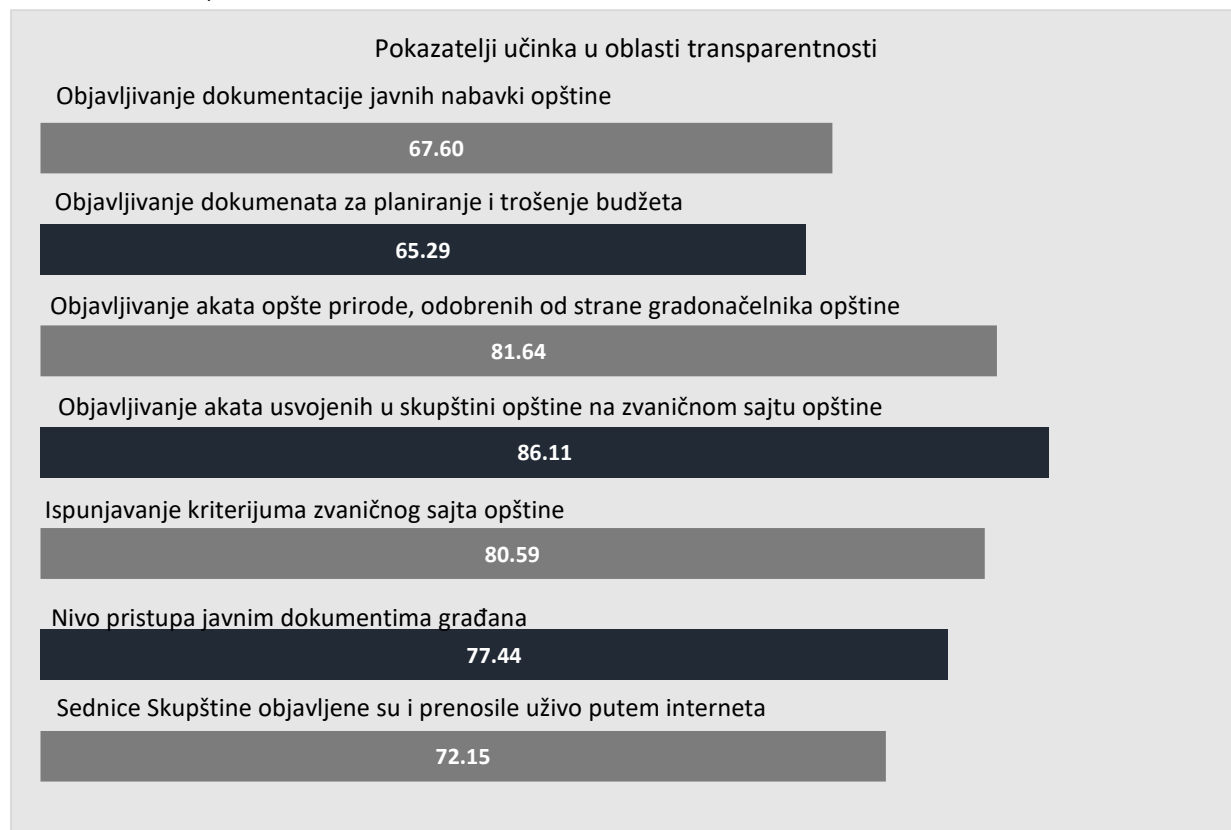

Sl. 7 Pokazatelj učinka u oblasti administrativnih usluga

Oblast 2 – Opštinska transparentnost

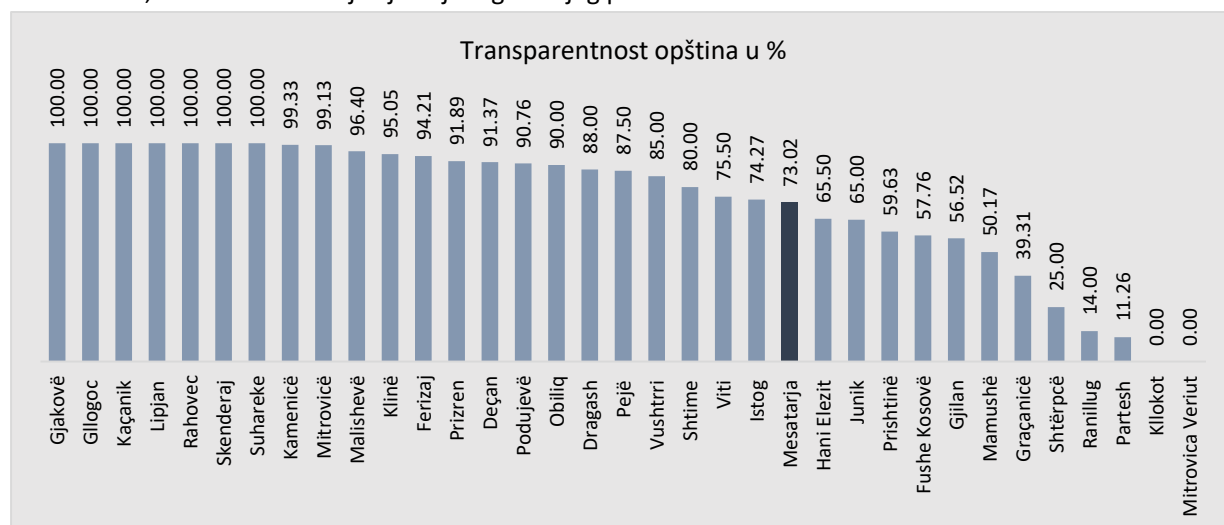
U ovoj oblasti primenjeno je 7 pokazitelja sa 26 podataka koji daju informacije o objavljivanju akata, planova, budžeta, kriterijuma ueb stranice, pristupu javnim dokumentima, javnosti skupštinskih sednica itd.

Ukupan učinak ostvaren u ovoj oblasti je 73,02%, za razliku od prethodne godine gdje je iznosio 85,78%. Što se tiče učinka prema pokazateljima, najveći procenat je kod objavljivanja dokumentacije o javnim nabavkama sa 67,60%.

Slika 8 Pokazitelji učinka u oblasti transparentnosti

Iz gornje slike se vidi da je pokazitelj za onlajn prenos skupštinskih sednica na nivou od 72,15%, u odnosu na prethodnu godinu od 85,74%, odnosno 13,59% manje u 2023. godini. Osam kriterija merenih za čini se da je opštinska ueb stranica ispunjena u vrednost od 80,59%, dok su akti skupštine opštine objavljeni u stopi od 86,11%. Podaci pokazuju pozitivan trend u objavljivanju akata opšteg karaktera koje su odobrili Gradonačelnici opština, izražen u procentu od 81,64% ili 3,78% više u odnosu na 2022. godinu. Takođe, opštine su najviše bile efikasne u objavljivanju opštinskog budžeta i izveštaja o rashodima, na nivou od 65,29%. U vezi sa objavljivanjem godišnjeg plana.

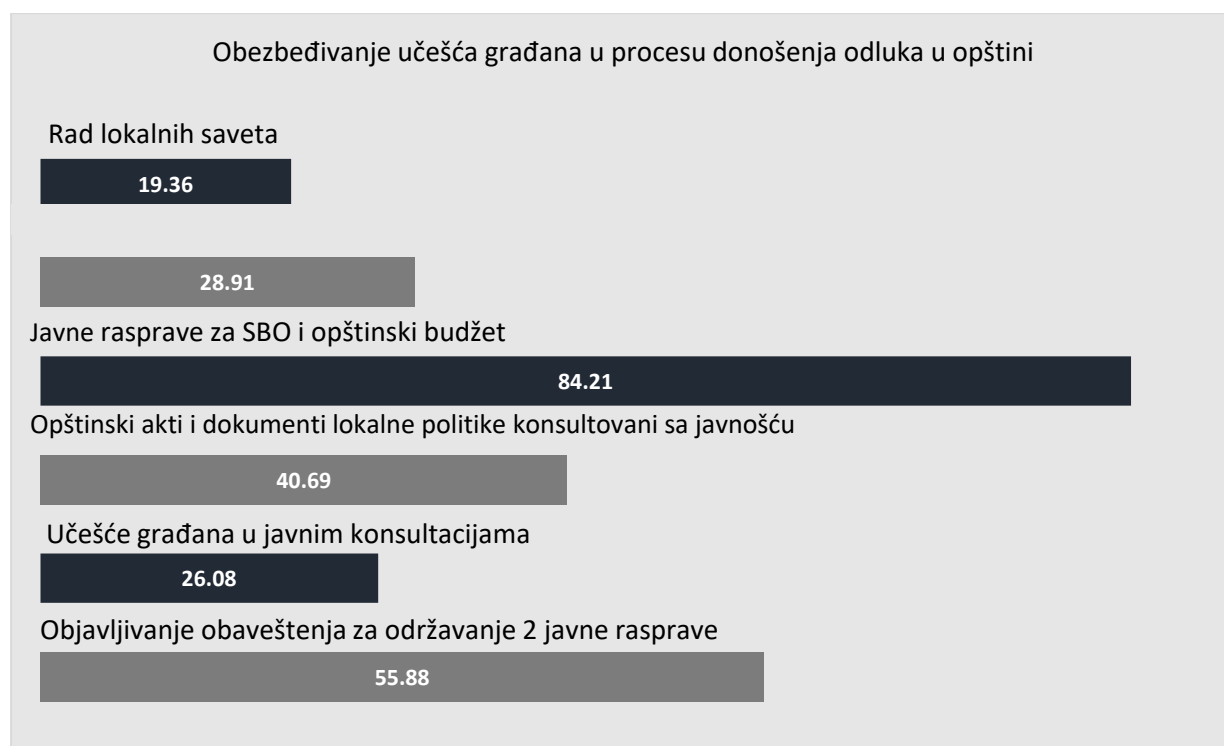
Sl. 9 Upoređenje učinka opština u oblasti opštinske transparentnosti

javne nabavke.

Gornja slika pokazuje 16 opština koje su pokazale učinak između 90-100% u oblasti transparentnosti, od kojih: Đakovica (100%), Glogovac (100,00%), Kačanik (100%) Lipljan (100%) Orahovac (100%)) Srbica (100%) Suva Reka (100%). Pod prosekom zemlje u pogledu pružanja ove usluge od strane opština, vredi istaći da su 22 opštine iznad proseka, dok je 12 opština ispod proseka, što znači da je transparentnost opštinskih organa u fokusu opština.

Oblast 3 – Opštinska odgovornost

Opštinska odgovornost ima ukupno 10 pokazitelja, primenjenih u 2023. Ova oblast ima ukupni učinak od 63,79%. U ovoj oblasti, uočili smo visok učinak opština u preduzimanju pravnih postupaka. Opštine su takođe pokazale pozitivan učinak u razmatranju nacрта budžeta i srednjoročnog okvira rashoda, koji je izražen u procentima iznosi 84,21%, u ovom pokazatelju opštine su bile uspešne.

Slika 10 pokazitelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

Učešće građana u javnim konsultacijama u 2023. godini takođe ostaje na niskom nivou uprkos standardu SUUO-a od 3% stanovništva opštine, koji je ispunjen po stopi od 26,08% u odnosu na prethodnu godinu, što je za 32,47% ili 6,39% manje nego u prethodnoj godini. Ovaj pokazatelj pokazuje blagi pad u 2023.godinu.

Obezbeđivanje odgovornosti i poštovanje zakonskih rokova u procesima
Skupštine opštine

Sednice Skupštine opštine uz učešće Gradonačelnika opštine

69.20

Diskusija o izveštaju spoljnog revizora i akcionom planu

60.29

Rasprave o tromesečnim budžetskim izveštajima od strane Skupštine
opštine

72.79

Blagovremeno usvajanje predloga godišnjeg budžeta
opštine

75.29

Slika 11 Pokazitelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

U pogledu stepena realizacije plana nabavki, na osnovu utrošenog iznosa u odnosu na planirani iznos, učinak je 89,50%. Pokazatelj stepena adresiranja preporuka NKR ima postotak od 46,05%, ovaj pokazitelj ima prosečan nivo ispunjenja čak i u 2022. godini, nakon okvirne isporuke. Pokazatelj nivoa plaćanja u zakonskom roku od 30 dana izražen u procentima od 73,94%, kao i pokazatelj stepena realizacije plana nabavki ima vrednost od 89,50%.

Opštine imaju dobar učinak po pokazatelju, suspenzija službenika u odnosu na dela-optužbe protiv njih, koja ima vrednost od 93,94%, dokazuje da opštine nemaju suspenzije po eventualnim optužnicama u opštini civilna služba. Opštine još uvek ne rade dobro u izradi planova integriteta i usvajanja od strane skupštine, vrednost pokazitelja je 52,94%, ova vrednost ostaje niska.

Odgovornost u nabavci i ugovaranju

Nivo adresiranja preporuka Nacionalne kancelarije revizije

46.05

Nivo uplata obrađenih u zakonskom roku od 30 dana

73.94

Nivo sprovođenja plana nabavki

89.50

Slika 12 Pokazitelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

Obezbeđivanje antikorupcijskih mera u opštinskoj upravi

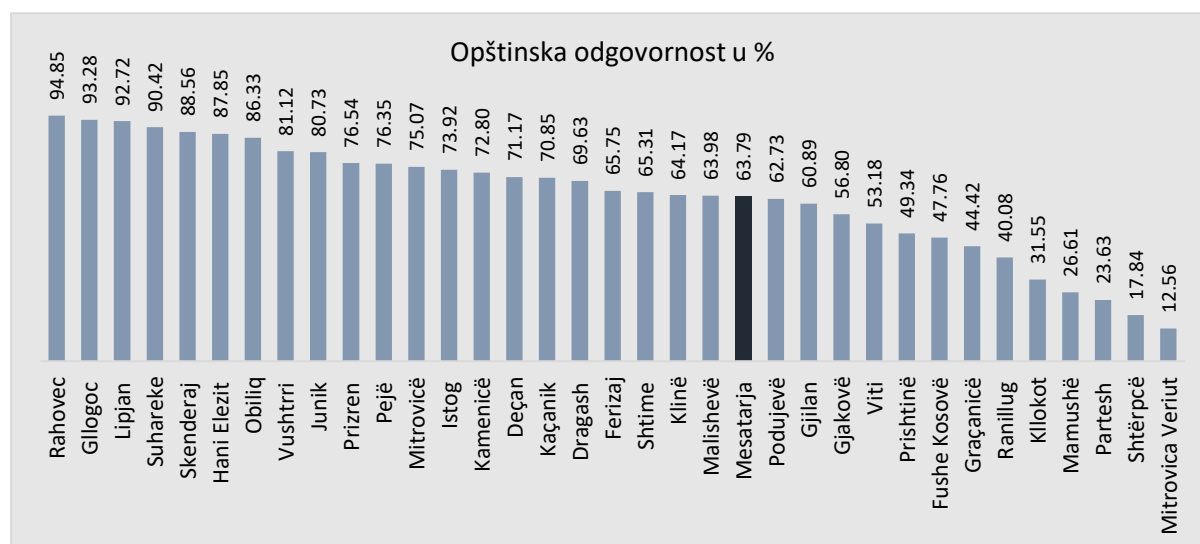
Suspenzija opštinskih službenika u vezi sa aktima-optužbama protiv njih

93.87

Izveštavanje o godišnjem planu integriteta pred skupštinom opštine

52.94

Slika 13 Pokazatelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

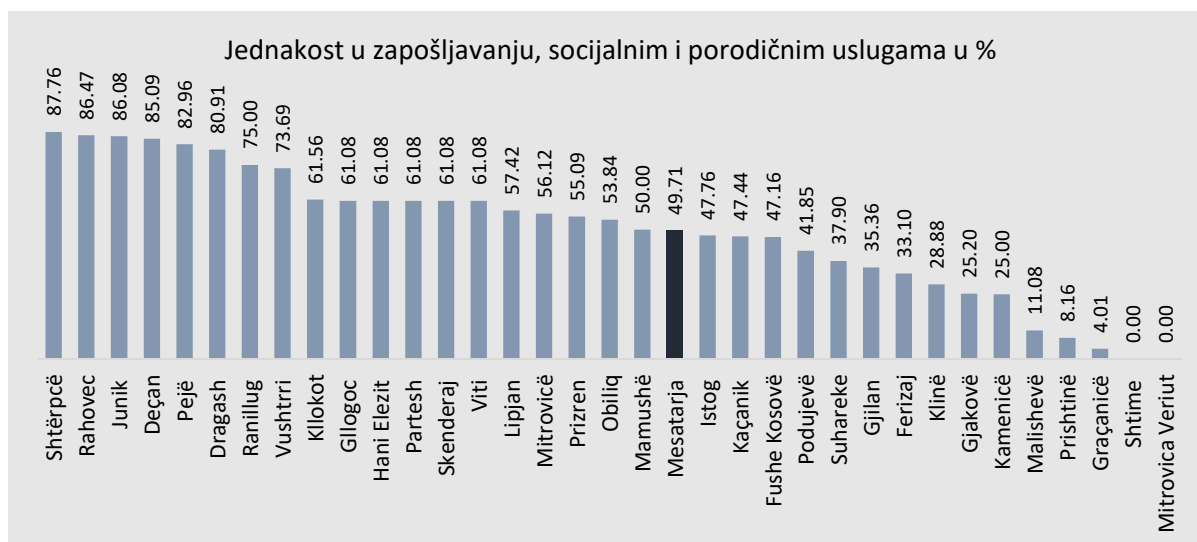

Slika 14 Upoređenje učinka opština u oblasti odgovornosti

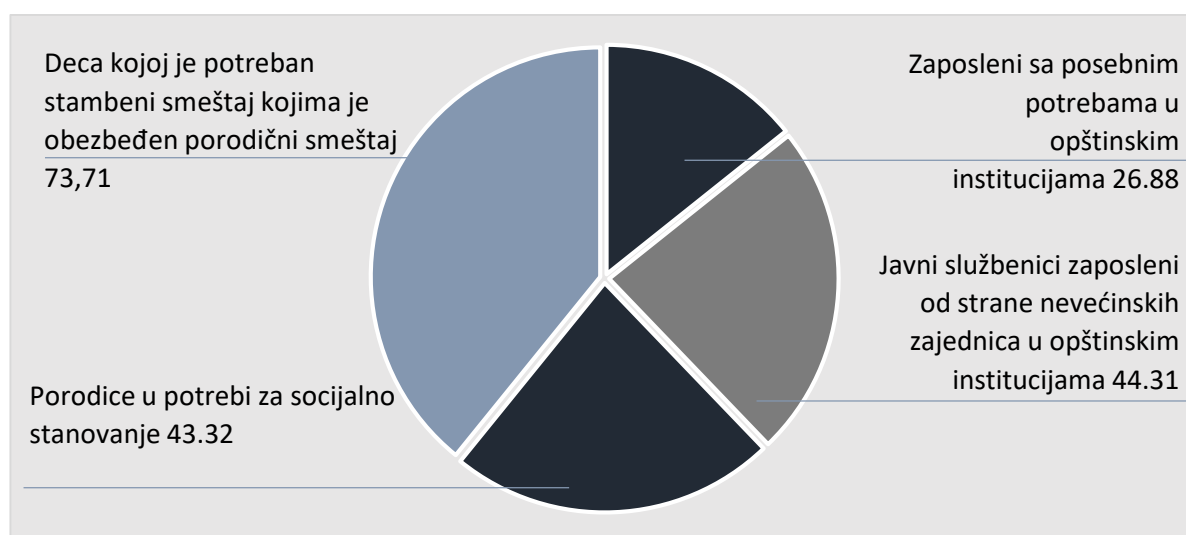
Najveći učinak u pokazateljima ove oblasti ostvarila je opština Orahovac (94,85%), Glogovac (93,28%), Lipljan (92,72%), Suva Reka (90,42%), Srbica (88,56%) i Hani Elezit (87,85%) , niže su opštine: Severna Mitrovica, Parteš, Mamuša, Gračanica, Priština i Ranilug, Štrpce. Na nivo učinka u ovoj oblasti uticalo je i neprijavlivanje svih podataka za pokazitelje od strane dotičnih opština.

Oblast 4 – Jednakost u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama

Ova oblast od dva rezultata i četiri pokazitelja pokriva zastupljenost različitih grupa u opštinskom zapošljavanju, kao i socijalne usluge najpotrebitijih grupa u opštinama. U okviru zapošljavanja, pokazitelji mere stepen zaposlenosti osoba sa posebnim sposobnostima u opštinskim institucijama, kao i procenat uključenosti nevećinskih zajednica. Ukupan učinak u ovoj oblasti je 49,71%.

Slika 15. Upoređenje učinka opština u oblasti ravnopravnosti u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama

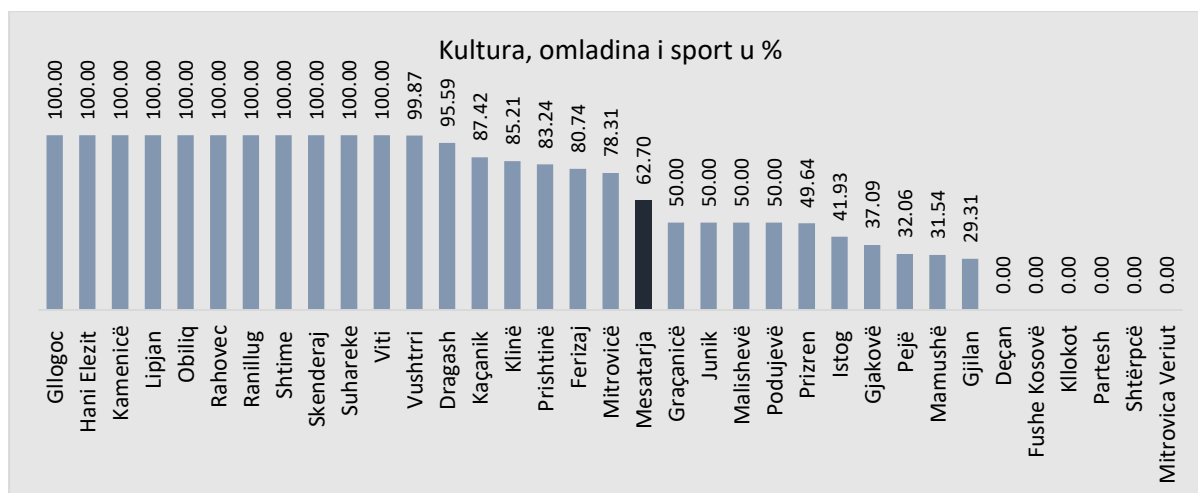
Slika 16 Pokazitelji učinka u oblasti ravnopravnosti u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama

Prema podacima, nivo ispunjenosti kvote za zapošljavanje osoba sa posebnim potrebama ostaje nizak, prema kriterijumu definisanom Zakonom br. 05L-051 za zaštitu od diskriminacije, pokazatelj ima vrednost od 26,88%. U nastavku su prikazana postignuća za sve opštine u ovoj oblasti: Najveći procenat je zabeležen kod dva pokazitelja, Porodice u potrebi kojima je obezbeđen socijalni smeštaj, u vrednosti od 43,32% i deca u potrebi kojoj je stambeno zbrinuto porodično, u procentu od 73,71%. Pokazatelj koji se tiče javnih službenika zaposlenih od strane nevećinske zajednice u opštinskim institucijama ima vrednost od 44,31%.

Oblast 5 – Kultura, omladina i sport

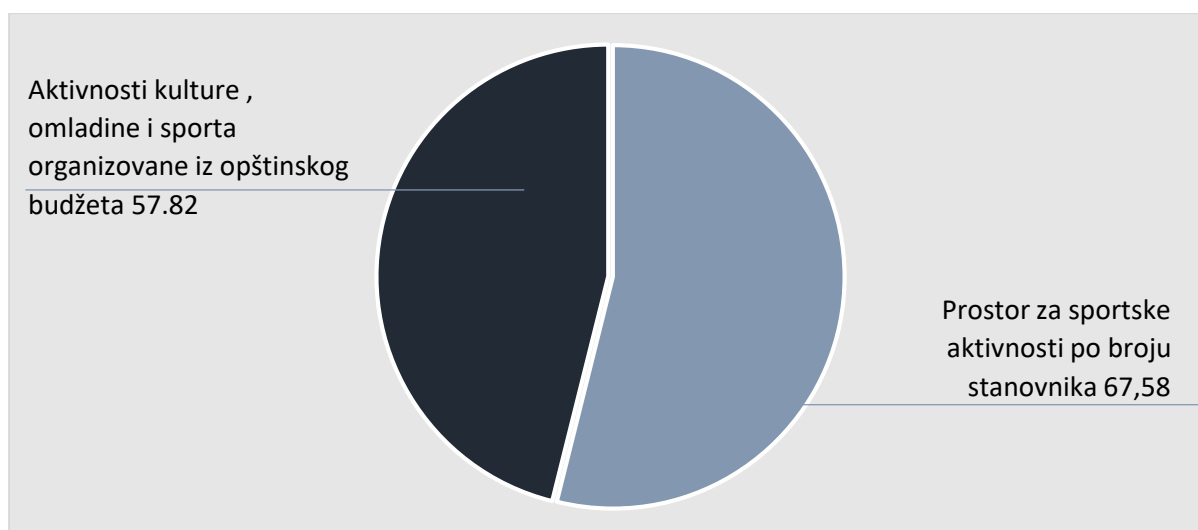
U okviru ove oblasti mere se opštinske aktivnosti za kulturu omladinu i sport, kao jedna od nadležnosti opština. Oblast takođe pokriva usluge koje pružaju opštine u vezi sa kulturom, omladinom i sportom, uključujući i sportske prostore.

Oblast meri učinak upoređujući ga sa brojem stanovnika iz razloga što je više izbalansirano između opština sa mnogo stanovnika i onih sa manjim brojem stanovnika. Ova oblast ima ukupni učinak od 62,70%. Vredi napomenuti da 11 opština ima maksimalnu vrednost pružanja ove usluge od 100%, dok je 6 opština ostalo na vrednosti 0 za ovu uslugu.

Slika 1 7 Pokazatelji učinka u oblasti kulture, omladine i sporta

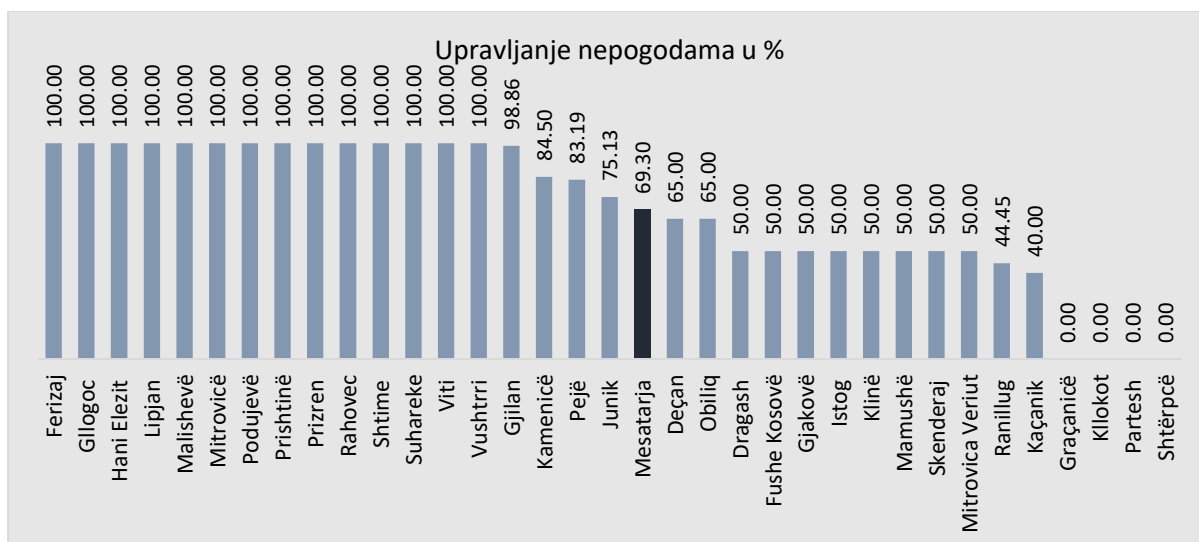
Pokazatelj, aktivnosti kulture, omladine i sporta podržane iz opštinskog budžeta prema procentu su 57,82%, dok je prostor za sportske aktivnosti u odnosu na broj stanovnika u opštini 67,58%.

Slika 18 Pokazatelji učinka u oblasti kulture, omladine i sporta

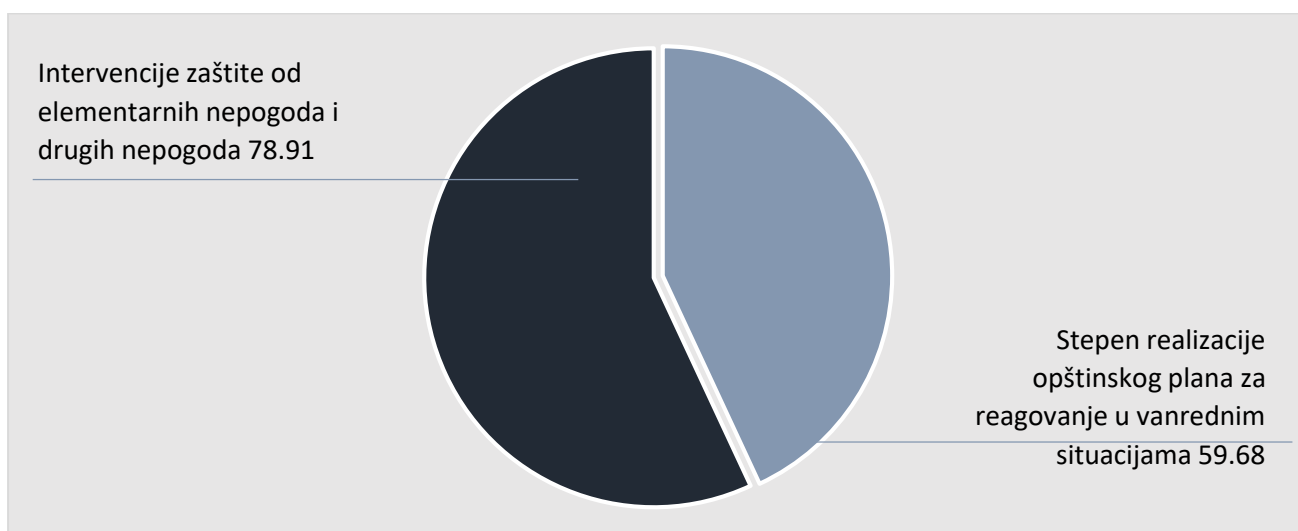
Oblast 6 – Upravljanje nepogodama

Ova oblast meri planiranje, organizaciju i upravljanje uređenim sistemom opštine za odgovor na događaje uzrokovane nekontrolisanim snagama i drugim silama. Oblast ima samo jedan rezultat i dva pokazitelja, koji uglavnom procenjuju realizaciju plana zaštite od elementarnih nepogoda, kao i stepen odgovora opštinskih institucija na slučajeve iz ove oblasti. Ukupan učinak u ovoj oblasti je 69,30%. Maksimalne rezultate od 100% u 2023. godini postiglo je 14 opština u efikasnom upravljanju nepogodama, dok su 4 opštine ostale na minimalnom nivou, dok je 18 opština iznad proseka zemlje.

Sl. 19 Uspoređenje učinka opština u oblasti upravljanja nepogodama

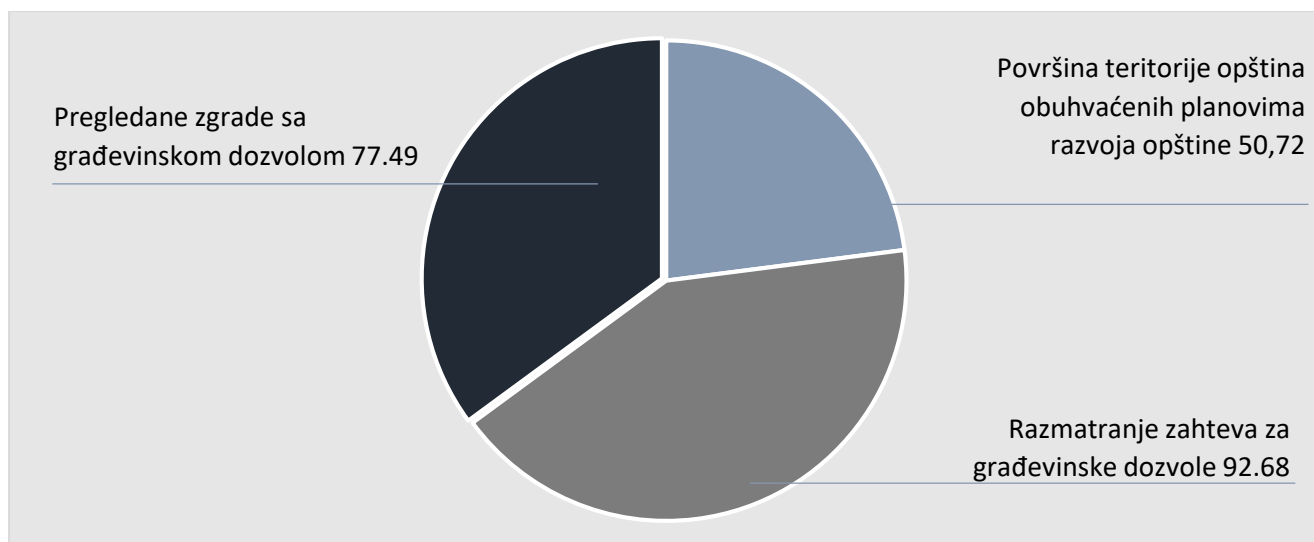
Stepen realizacije pokazitelja za ovu oblast je sledeći: Intervencije za zaštitu od nepogoda imaju procenat od 78,91%, dok prosečan nivo realizacije ostaje pokazitelj za realizaciju opštinskog plana upravljanja nepogodama od 59,68%, u poređenju sa u odnosu na prethodnu godinu veći je od 36,93%.

Sl. 20 Pokazitelji učinka u oblasti upravljanja nepogodama

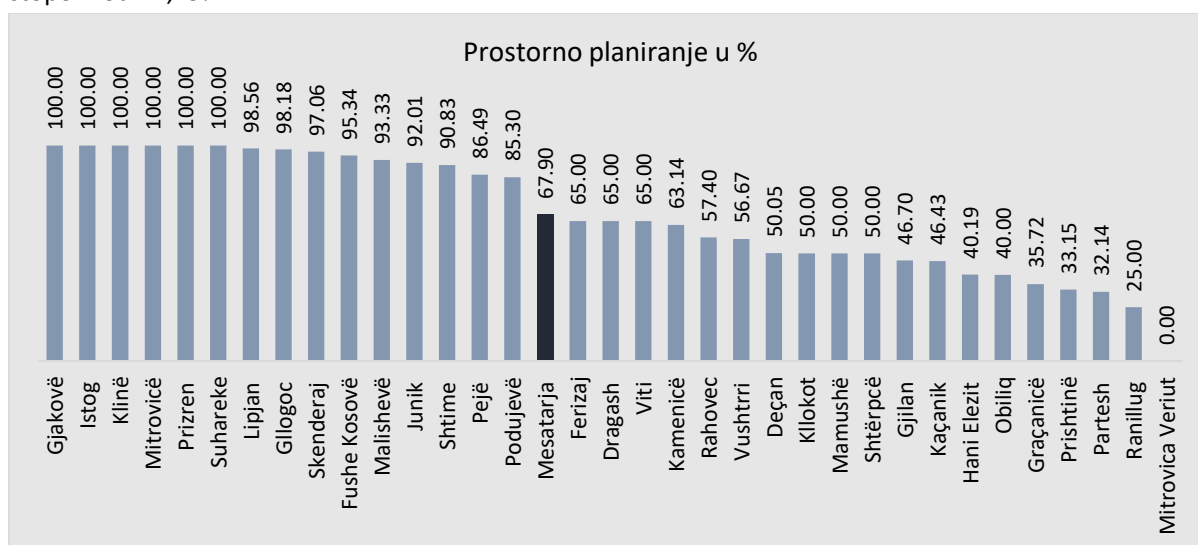
Oblast 7 – Prostorno planiranje

Ova oblast meri prostorni razvoj opštine kroz instrumente prostornog planiranja, ali i nivo planiranja opštinske izgradnje. Ova oblast ima ukupni učinak od 67,90%.

Slika 21 Pokazatelji učinka u oblasti prostornog planiranja

Površina teritorije opštine obuhvaćena detaljnim regulacionim planovima je u skali od 50,72%. ili 24,3% više nego u prethodnoj 2022. godini. Što se tiče građevinskih dozvola od opština, 92,68% je pregledano blagovremeno. Prema podacima, novi objekti za koje su izdate građevinske dozvole pregledane su sa stopom od 77,49%.

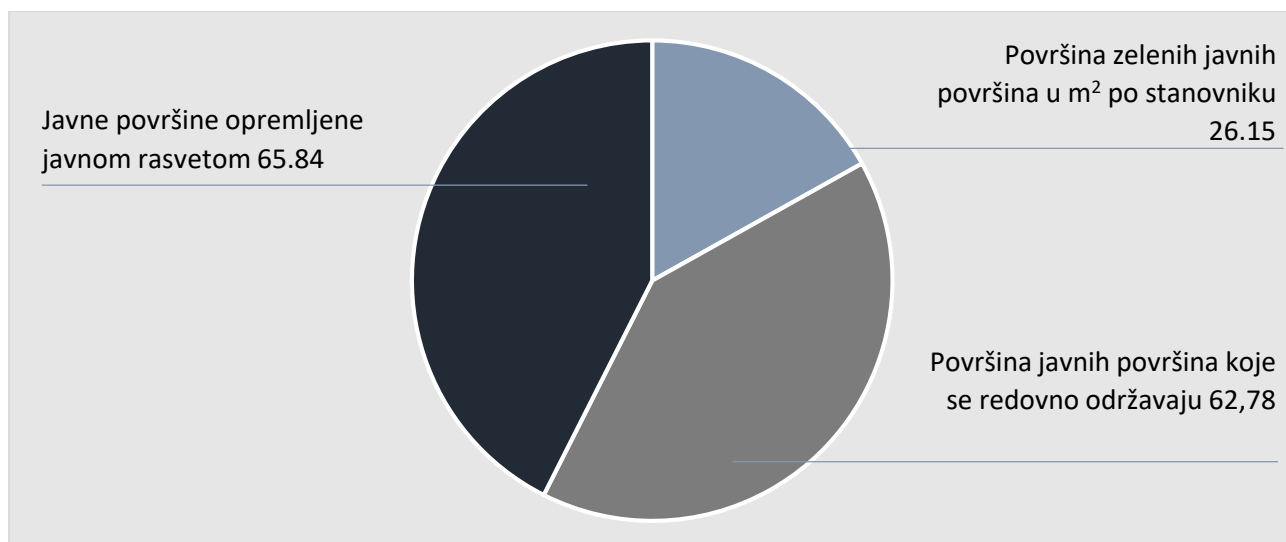

Slika 22 Uporedni podaci između opština u oblasti prostornog planiranja

Maksimalni nivo od 100% za ovu uslugu ponudilo je 6 opština, dok je 15 opština iznad proseka zemlje, dok je samo opština Severna Mitrovica ostala na minimalnom nivou sa ocenom 0.

Oblasti 8 – Javne površine

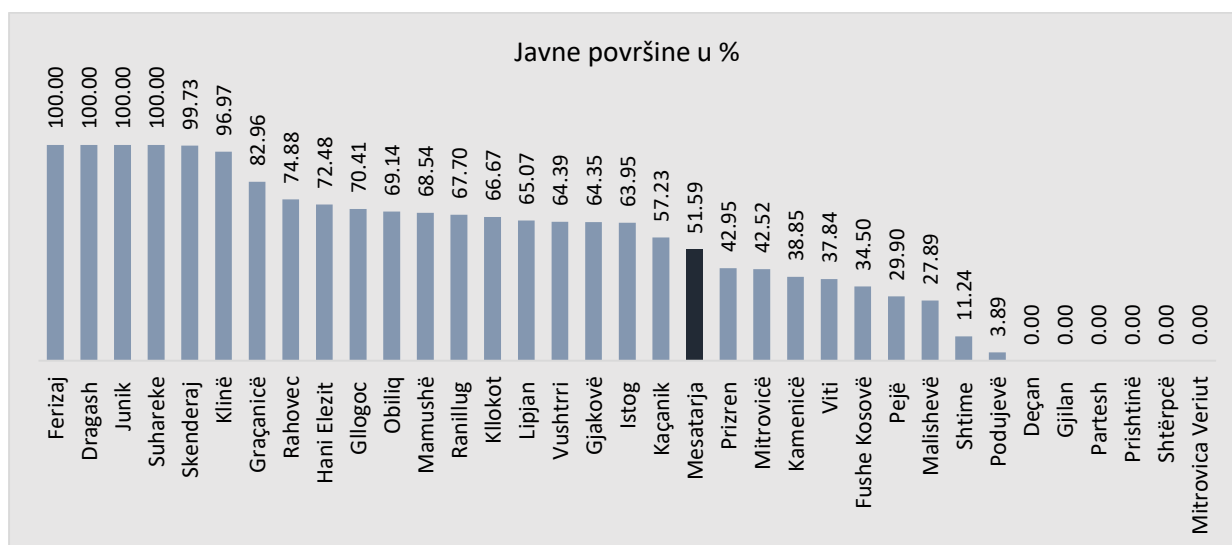
Ova oblast meri javne površine koji su od interesa za građane, kojima upravljaju opštine i koji utiču na kvalitet i standard života građana. Ukupan učinak prema podacima opština je 51,59%. Na osnovu Zakona o Lokalnoj samoupravi, opštine su, između ostalog, nadležne za obezbeđivanje i održavanje parkova i javnih površina.

Slika 23 Pokazatelji učinka u oblasti javnih površina

Pored nivoa zelenih površina po stanovniku, ovom oblasti se meri i površina javnih površina koje opštine redovno održavaju, kao i broj javnih površina opremljenih javnom rasvetom. Za nivo ispunjenosti pokazitelja pogledajte gornju sliku.

Prema podacima, oko 62,78% javnih površina se redovno održava, dok je 65,84% javnih površina opremljeno javnom rasvetom. Zelene površine po stanovniku u m² su 26,15% na nivou zemlje.

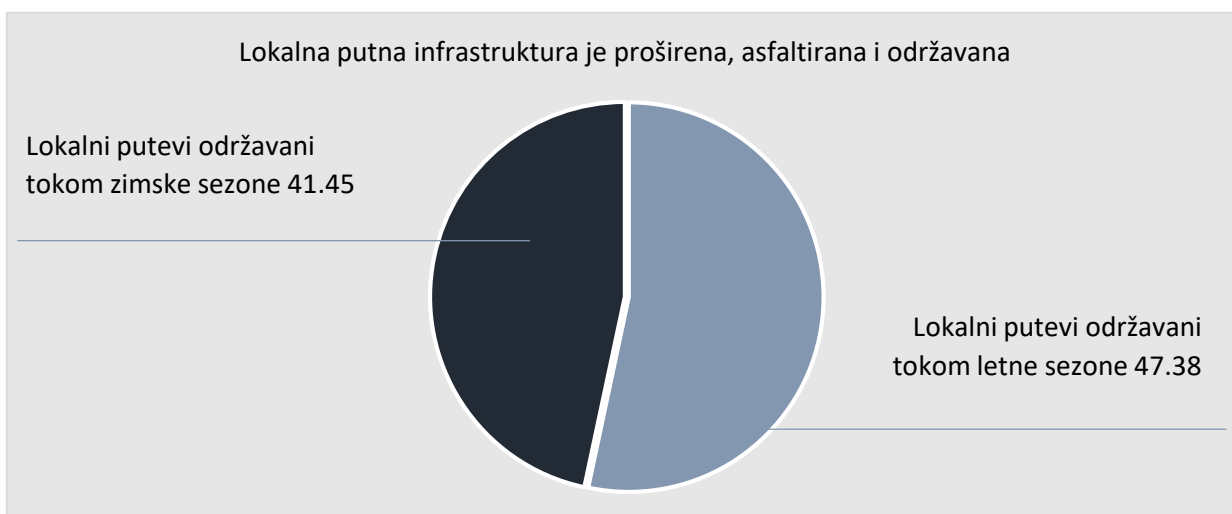

Slika 24 Usporedni podaci između opština u oblasti javnih površina

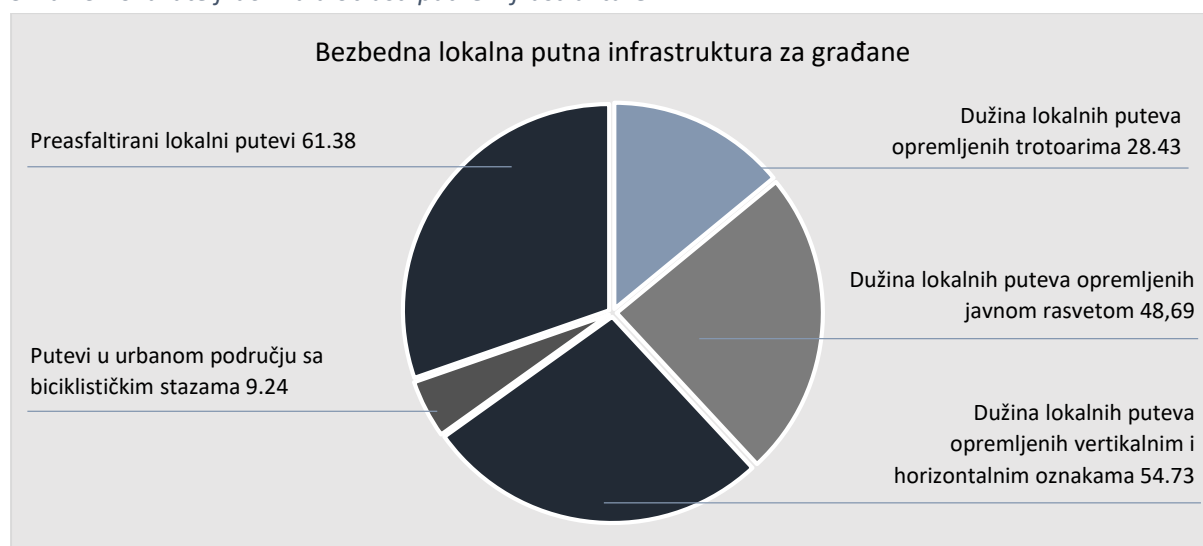
Prema podacima opština, na maksimalnom nivou od 100%, postoje 4 opštine koje su ponudile ovu uslugu svojim građanima, dok za 6 opština pružanje ove usluge i dalje ostaje izazov i stoga imaju ocenjeno sa 0.

Oblast 9 – Putna infrastruktura

Ova oblast meri opštinske puteve i prateću infrastrukturu koji su u nadležnosti opštine. Oblast je dopunjena novim pokazitelja za podsticanje poboljšanja infrastrukture putevi sa trotoarima, rasvetom, označavanje i biciklističkim stazama. Ukupni učinak je procenjen na 42,25%.

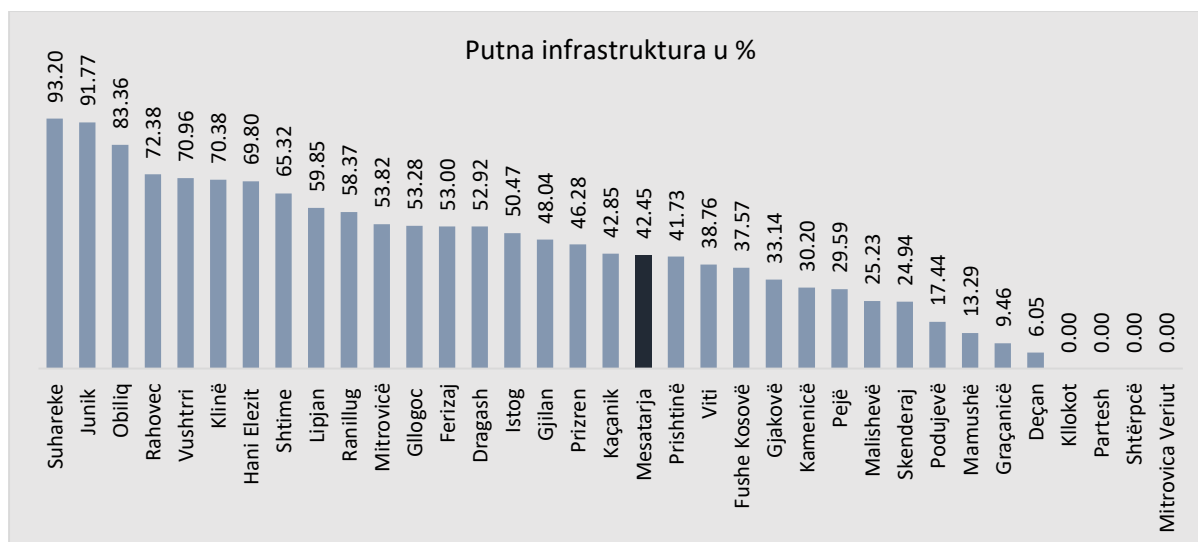
Slika 25 Pokazatelji učinka u oblasti putne infrastrukture

Slika 26 Pokazatelji učinka u oblasti putne infrastrukture

Ono što je učinilo da ukupni učinak nije tako visok je uključivanje novog pokazitelja za puteve u urbanim sredinama sa biciklističkim stazama, kao i odnos lokalnih puteva sa trotoarima i javnom rasvetom. Nivo ispunjenosti pokazitelja ove oblasti možete pronaći u gornjoj tabeli. Vredi napomenuti pokazitelj sa najnižim nivom, putevi u urbanom području sa biciklističkom stazom za 9,24% ili 1,86% više nego 2022. godine, te pokazitelj sa najvišom ispunjenošću od 61,38% lokalnih puteva preasfaltirani.

Učinak opština na nivou terena predstavljen je na sledeći način:

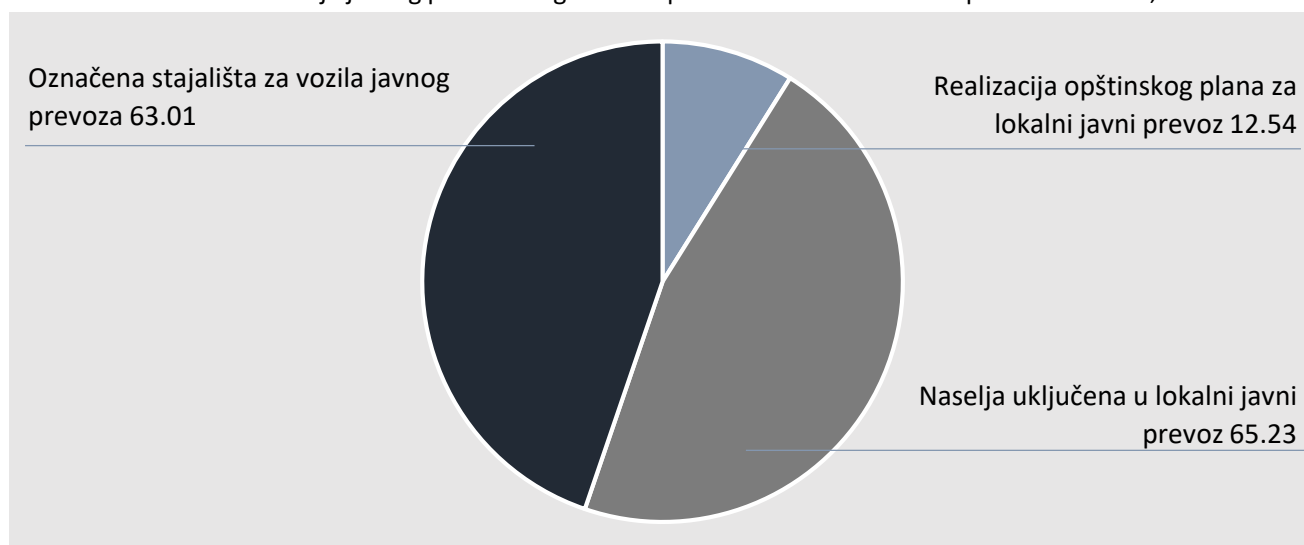

Slika 27 Usporedni podaci između opština u oblasti putne infrastrukture

Opština Suva Reka ima maksimalan nivo pružanja ove usluge građanima, a slede opštine Junik i Obilić, dok opštine Severna Mitrovica, Štrpce, Parteš, Klokot i Dečani ostaju na niskom nivou.

Oblast 10 – Javni prevoz

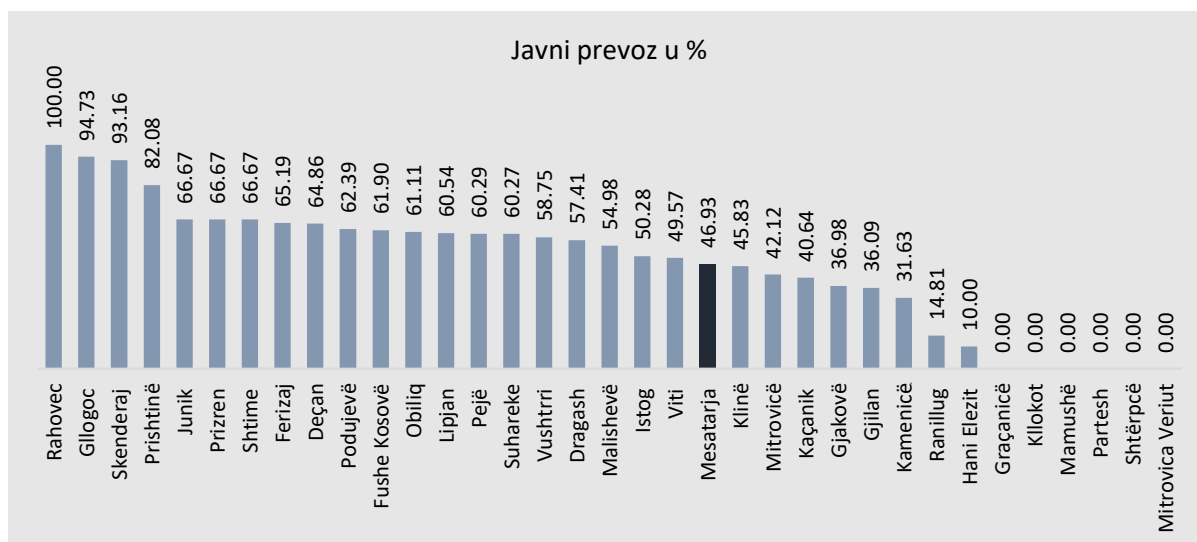
Ova oblast meri obezbeđenje javnog prevoza za građane opštine. Ova oblast ima ukupni učinak od 46,93%.

Slika 28 Pokazatelji učinka u oblasti javnog prevoza

Unutar ove oblasti, učinak za tri pokazitelja je prikazan u gornjem grafikonu. Prema podacima, naselja koja su uključena u lokalni javni prevoz su 65,23%, dok su označena stajališta za vozila javnog prevoza na nivou od 63,01% ili 2,29% veća u odnosu na 2022. godinu. Na niskom nivou, plan javnog prevoza ima ispunjeno, što u procentima iznosi 12,54%, ovaj pokazatelj i pored zajedničkih napora sa opštinama ostaje nizak, recimo na istom nivou.

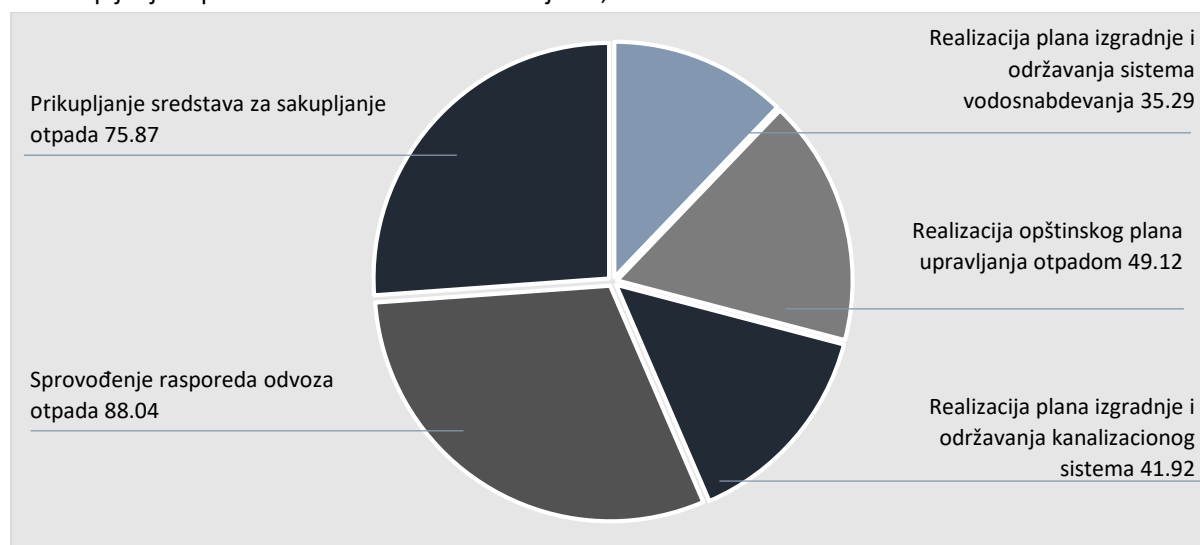
Na nastavku je predstavljen učinak procentualne oblasti za svaku od opština na Kosovu:

Slika 29 Upporedni podaci između opština u oblasti javnog prevoza

Oblast 11 – Javne usluge

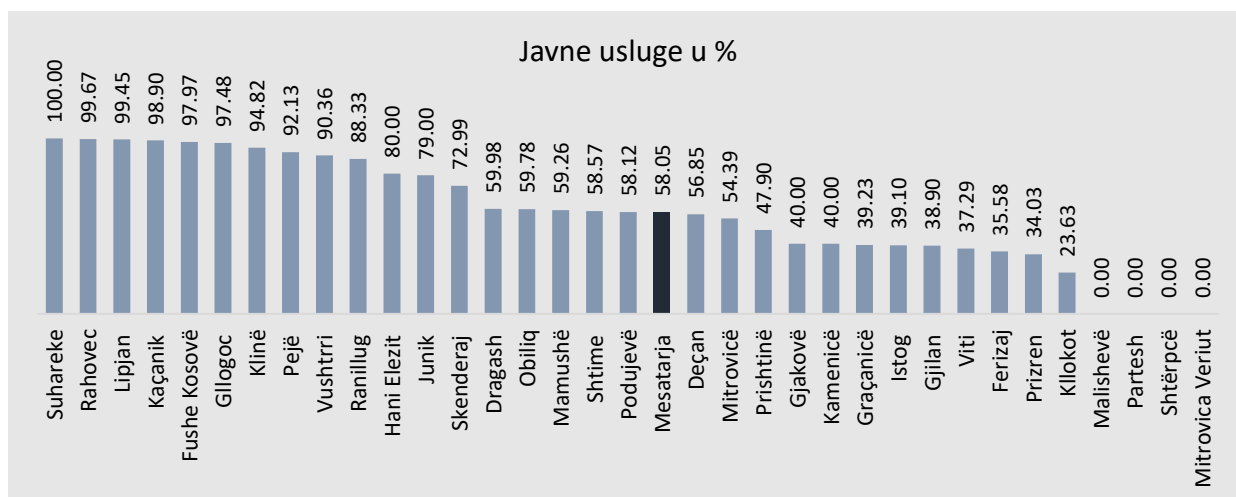
Ova oblast je spojena sa revizijom SUUO i uključuje pet 5 pokazitelja pružanja javnih usluga kao što su otpad, kanalizacija i vodosnabdijevanje, izraženih u pokaziteljima i to: Prikupljanje sredstava za sakupljanje otpada, sprovođenje plana izgradnje i održavanja vodovoda, sprovođenje opštinskog plana upravljanja otpadom, sprovođenje opštinskog plana izgradnje i održavanja kanalizacije i sprovođenje opštinskog plana za sakupljanje otpada . Učinak na nivou terena je 58,05%.

Slika 30 Pokazatelji učinka u oblasti parkinga

Prikupljanje sredstava za sakupljanje otpada 75,87%, Realizacija plana izgradnje i održavanja vodovoda 35,29%, Realizacija opštinskog plana upravljanja otpadom 49,12%, Realizacija opštinskog plana izgradnje i održavanja kanalizacije 41,92% i Realizacija plana prikupljanja opštinskog otpada 88,04%.

U nastavku su prikazana dostignuća opština u ovoj oblasti u procentima.

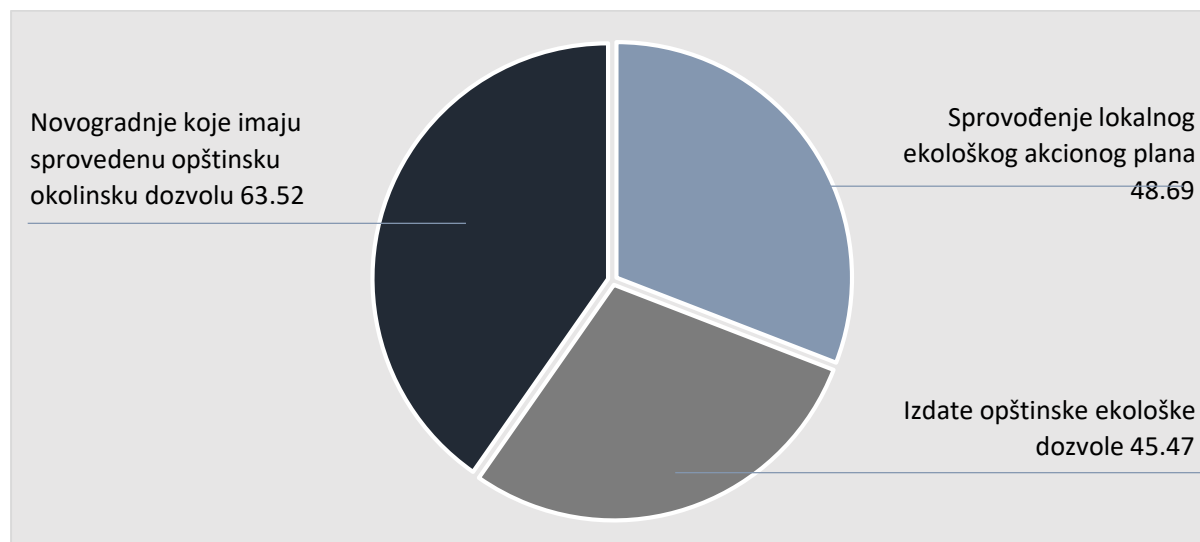

Slika 31 Usporedni podaci između opština u oblasti javnih parkinga

Opština Suva Reka je dostigla maksimalni nivo pružanja javnih usluga od 100%, zatim sledi opština Orahovac sa 99,67%, opština Lipjan je na trećem mestu sa 99,45%. Dok opštine kao što su Severna Mitrovica, Štrpce, Parteš, Mališevo ostaju na niskom nivou, to se može videti na grafikonu br.31.

Oblast 12 – Zaštita životne sredine

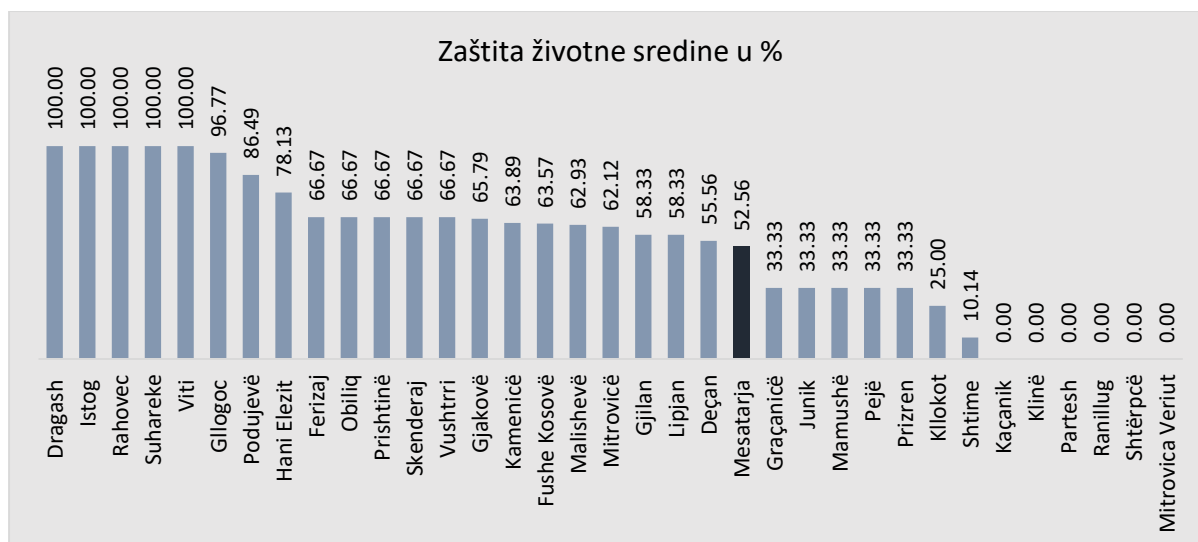
Ova oblast meri delovanje nadležne opštine za zaštitu i očuvanje prirodne i životne sredine (urbane i ruralne) od oštećenja, degradacije ili zagađenja kao posledica ljudske delatnosti ili prirodnog uticaja. Ova oblast ima ukupni učinak od 52,56%.

Slika 32 Usporedni podaci iz oblasti životne sredine

Ispostavlja se da je realizacija ekološkog akcionog plana ostvarena u vrednost od 48,69% ⁴ili 37,64% više u odnosu na 2022. godinu. To pokazuje ozbiljnost opština u bavljenju ekološkim akcionim planovima. Izdate ekološke dozvole su bile po stopi od 45,47%, dok su nove zgrade koje imaju sprovedene opštinske ekološke dozvole na prilično niskoj stopi od 63,52%.

⁴Većina opština nije dokazala da ima izrađen Lokalni plan zaštite životne sredine

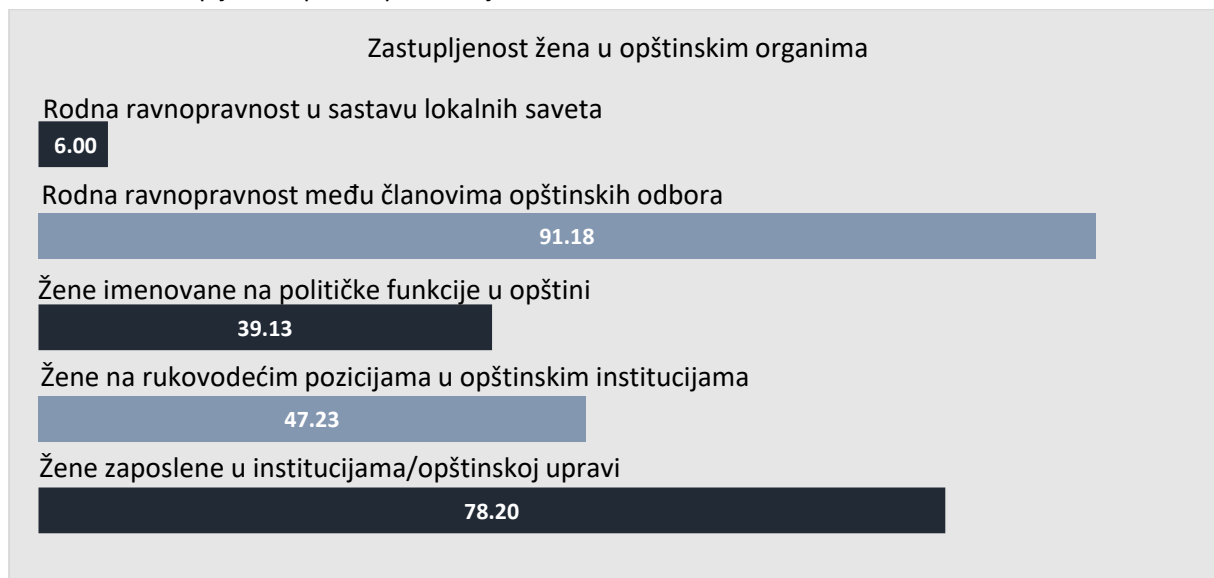

Slika 33 Usporedni podaci iz oblasti životne sredine

Opštine Dragaš, Istok, Orahovac, Suva Reka imaju maksimalnu vrednost od 100%. Na gornjem grafikonu se mogu videti i opštine koje imaju zadovoljavajuće rezultate u pružanju ove usluge, dok je proseka zemlje 52,56, pri čemu je 21 opština iznad proseka, a 13 opština ispod proseka zemlje za ovu uslugu.

Oblast 13 – Rodna zastupljenost

Rodna zastupljenost se meri šire u ovoj oblasti, uključujući pristup oba pola u programima društvenog i ekonomskog razvoja, kao i u opštinskim aktivnostima. Isto tako, pokazitelji mere stepen zastupljenosti oba pola u lokalnim institucijama, organima skupština opština itd. Uprkos napretku opština tokom godina u obezbeđivanju jednake zastupljenosti u organima skupština i opštinskim komisijama, podaci za pojedine pokazatelje minimiziraju procenat u ovoj oblasti, čineći ga prilično niskim, 39,66%. U nastavku je prikazana slika rodne zastupljenosti prema pokazateljima:

Slika 34% pokazitelja u oblasti jednake rodne zastupljenosti

Rodna ravnopravnost u prednostima programa i aktivnosti opštine

Opštinski plan za rodnu ravnopravnost

47.06

Učešće žena u javnim konsultacijama

54.73

Rodna ravnopravnost u budžetiranju za zapošljavanje žena i preduzetništvo

28.76

Rodno odgovorno budžetiranje i potrošnja

69.12

Slika 35% Pokazitelja u oblasti jednake rodne zastupljenosti

Rodna zastupljenost u važnim društvenim procesima u opštini

Upis vlasništva na ime oba pola

23.47

Zastupljenost polova u nazivima ulica

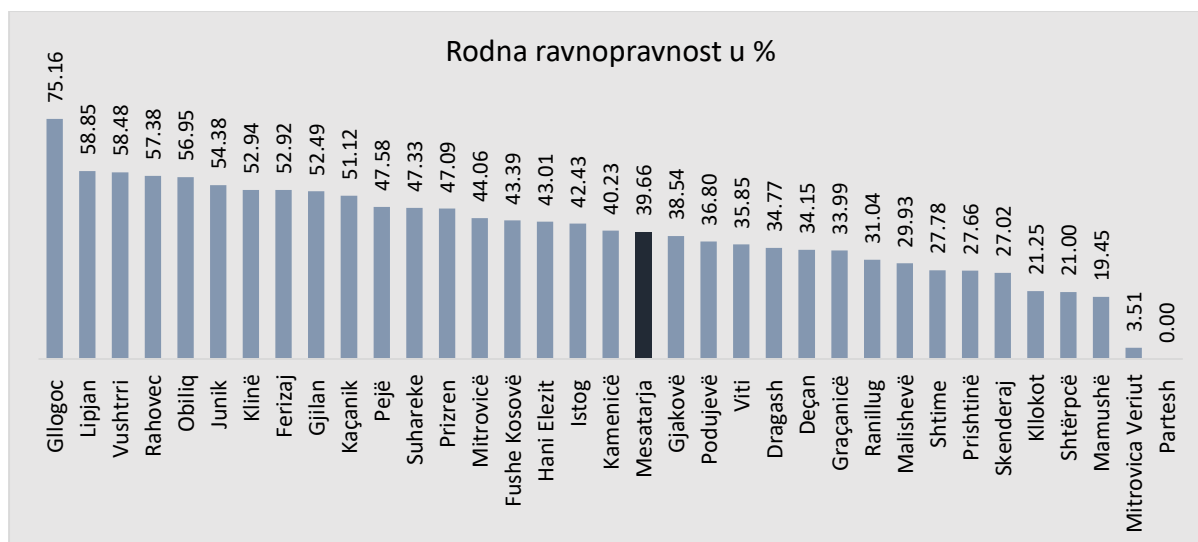
9.97

Slika 36% Pokazitelja u oblasti jednake rodne zastupljenosti

Prema podacima iz 34 opštine, nivo zaposlenih žena u opštinskim institucijama je 78,20% u odnosu na kriterijum 50x50. Isto tako, žene imenovane na političke funkcije dostigle su 39,13% zakonskog kriterija. Prema podacima o zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama u obrazovnim, zdravstvenim i kulturnim/sportskim ustanovama, 47,21% ispunjava zakonski kriterijum.

Zastupljenost polova u opštinskim nazivima ulica je veoma niska i iznosi 9,97%, kao i upis imovine na ime žene ili dva pola (supružnici ili braća i sestre) je niska, 23,47% ili 15,68% veća nego u 2022. godini. Postoji povećanje ovog pokazitelja, što takođe pokazuje ozbiljnost opština u postupanju sa imovinom.

Rodno odgovorno budžetiranje i potrošnja ima vrednost od 69,12%. Kako ovaj pokazitelj i dalje ima nisku vrednost podrške opština, međutim, postoji velika potreba za obukom u ovom pravcu kao i za volju opština da shvate značaj ovog pitanja. Rodna ravnopravnost u programima zapošljavanja, subvencija i preduzetništva je na nivou od 28,76%.

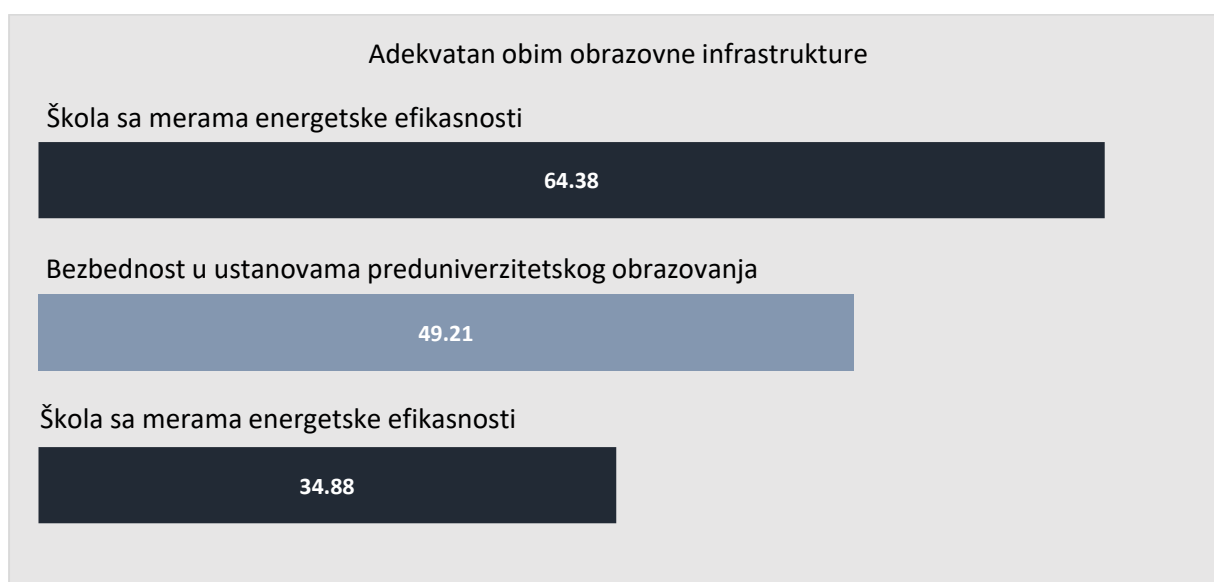

Slika 37 Upoređenje po opštinama u oblasti rodne ravnopravnosti

Grafikon pokazuje potrebu da opštine povećaju svoje napore da ulažu u programe za rodnu ravnopravnost i da ispune zakonske obaveze u smislu institucionalne i političke zastupljenosti. To se može videti na gornjem grafikonu.

Oblast 14 - Preduniverzitetsko obrazovanje

Ova oblast cilja na rezultate u vrtićima i školskim prostorima opremljenim internet kabinetima, merama energetske efikasnosti, regrutaciji nastavnog osoblja, licenciranju nastavnika, sredstvima za konkretizaciju, školskoj opremi sa sredstva za učenje, IKT kabinetima, kao i bezbednosnim uslovima u školi. Ova oblast ima ukupni učinak na nivou od 48,78%. Generalno, u pokaziteljima obrazovanja, podaci koje su prijavile opštine nisu potpuni, tako da dobijeni procenti mogu predstavljati relativnu vrednost tačnosti.

Slika 38% Pokazitelja u oblasti preduniverzitetskog obrazovanja na nivou zemlje

Visoka i stabilna stopa učešća studenata kao i dobri rezultati na nivoima preduniverzitetskog obrazovanja

Stopa realizacije sati planiranih prema godišnjem kalendaru obrazovanja

79.09

Stopa napuštanja škole (inverzna stopa)

75.72

Polaganje državne mature za 12. razred

61.72

Prosečni rezultati testova postignuća za učenike 9. razreda

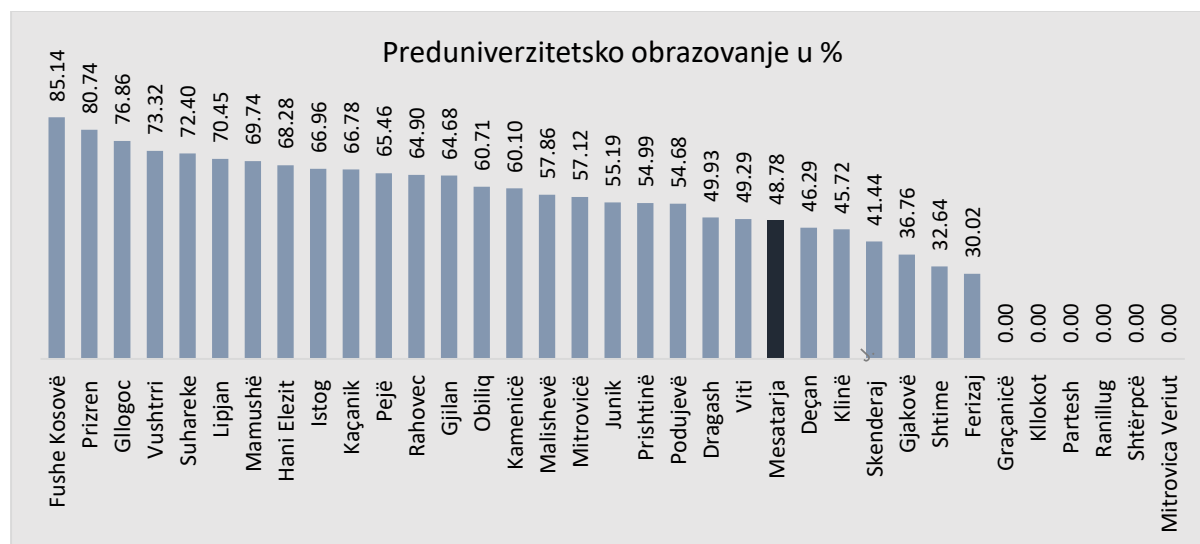
48.42

Deca koja pohađaju vrtić - opšti i ruralni

14.22

Slika 39% Pokazitelja u oblasti preduniverzitetskog obrazovanja na nivou zemlje

Oblast obrazovanja ima više pokazitelja, ali ćemo u gornjem grafikonu prikazati neke od pokazitelja prema procentima. Pokazitelj napuštanje škole od strane učenika, gdje je prikazana inverzna stopa, je označio vrednost od 75,72%, dok je stopa navršenosti sati planiranih godišnjim kalendarom obrazovanja ispunjena na 79,09%. Polaganje državne mature ima vrednost 61,72. Deca koja pohađaju vrtiće u ruralnim i urbanim sredinama 14,22, ovo je i dalje malo uprkos naporima opština. Škola sa merama energetske efikasnosti od 64,38%, ovaj pokazatelj iz godine u godinu ispunjavaju i opštine. Kako je pokazitelj bezbednosti u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja 49,21%, ovaj pokazitelj još uvijek treba da ispune opštine.

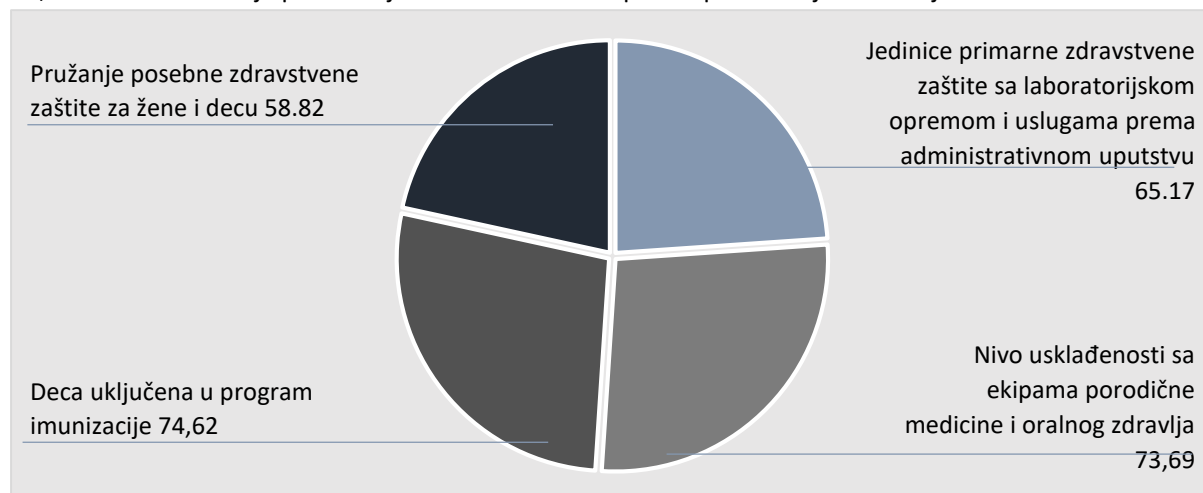

Slika 40 Upoređenje po opštinama u oblasti preduniverzitetskog obrazovanja

Na grafikonu br. 40 možete videti rezultate ispunjenosti pokazitelja izražene u procentima za svaku opštinu. Opština Kosovo Polje ima maksimalan nivo ispunjenja pokazitelja. 22 opštine su rangirane iznad proseka zemlje, dok je 12 opština ispod proseka zemlje.

Oblast 15 – Primarna zdravstvena zaštita

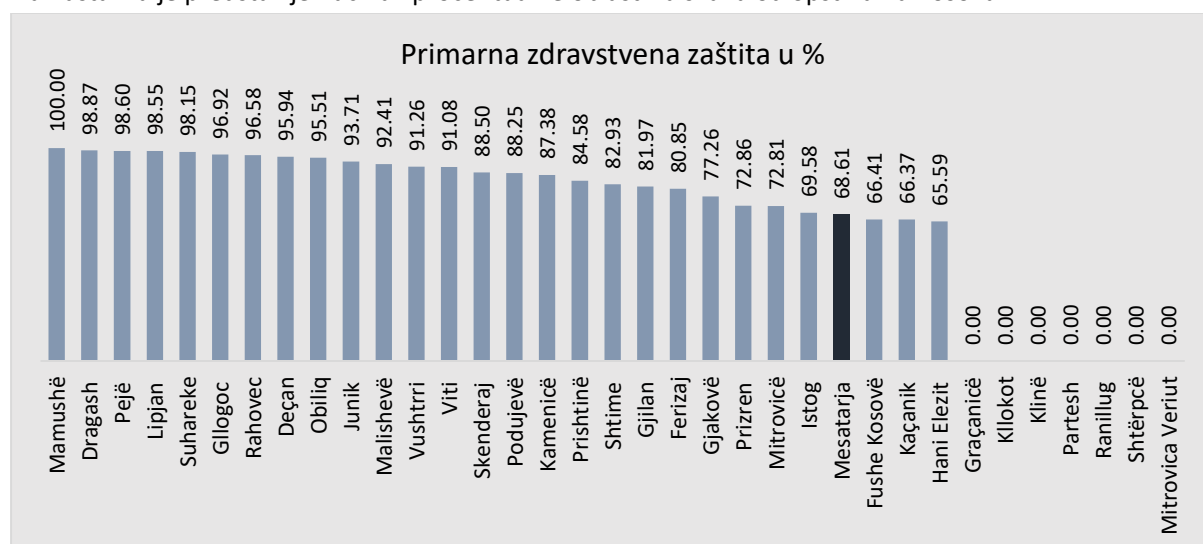
Ova oblast meri infrastrukturu i prostore namenjene primarnom zdravlju, dovoljne resurse i osoblje, kao i pružanje usluga sa opštinskog nivoa. Prema podacima opština, ova oblast ima nizak nivo učinka uopšte, ili 68,61%. Na nastavku je predstavljen slika sa % učinka prema pokazateljima u ovoj oblasti:

Slika 41% Pokazitelja u oblasti primarnog zdravlja

Postoji mnogo pokazitelja iz ove oblasti, ali ćemo neke od ovih pokazitelja predstaviti u grafičkom obliku, jer su dosta specifični i interesantniji za opštine. Pokazatelj, deca uključena u program imunizacije, ispunjen je sa 74,62%, što je zadovoljavajući procenat, ali bi u narednim godinama trebalo da ide u trend rasta. Što se tiče pružanja specijalističke zdravstvene zaštite za žene i decu, ispunjeno je 58,82%. Dok pokazitelji koji se odnose na podizanje nivoa infrastrukturnih uslova su sledeći: Objekti KPS-a koji su opremljeni prema administrativnim uputstvima i laboratorijske usluge su ispunjeni za 65,17%. Dok je stepen usklađenosti mera jedan porodični lekar i dve medicinske sestre na 2000 stanovnika, na nivou opština dostigao 73,69%, u odnosu na 2022. godinu veći je za 17,12%.

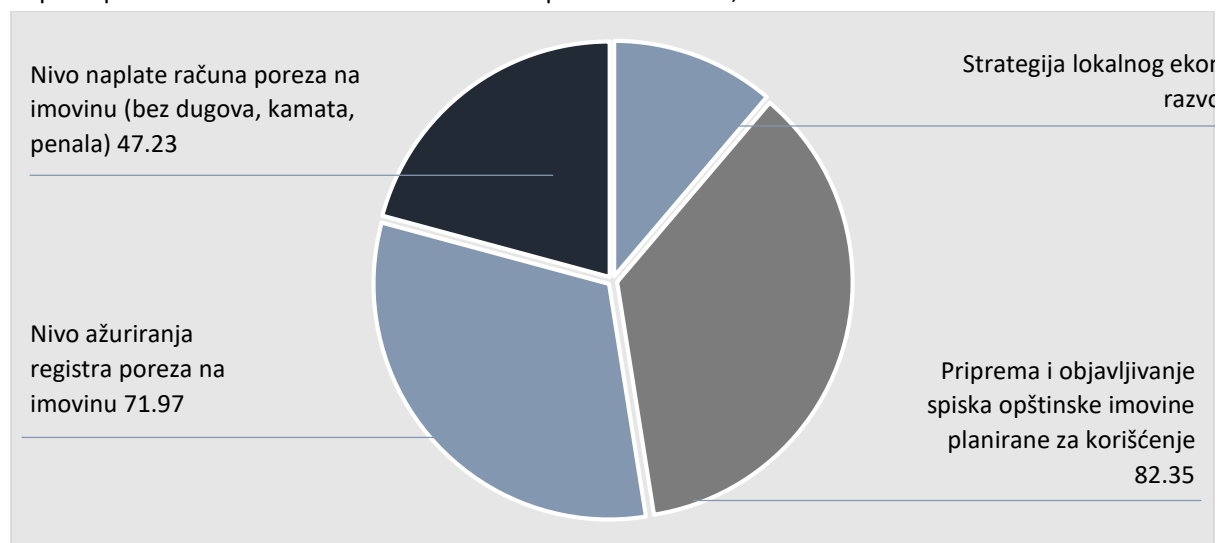
Na nastavku je predstavljen učinak procentualne oblasti za svaku od opština na Kosovu:

Slika 42 Upoređenje po opštinama u oblasti primarnog zdravlja

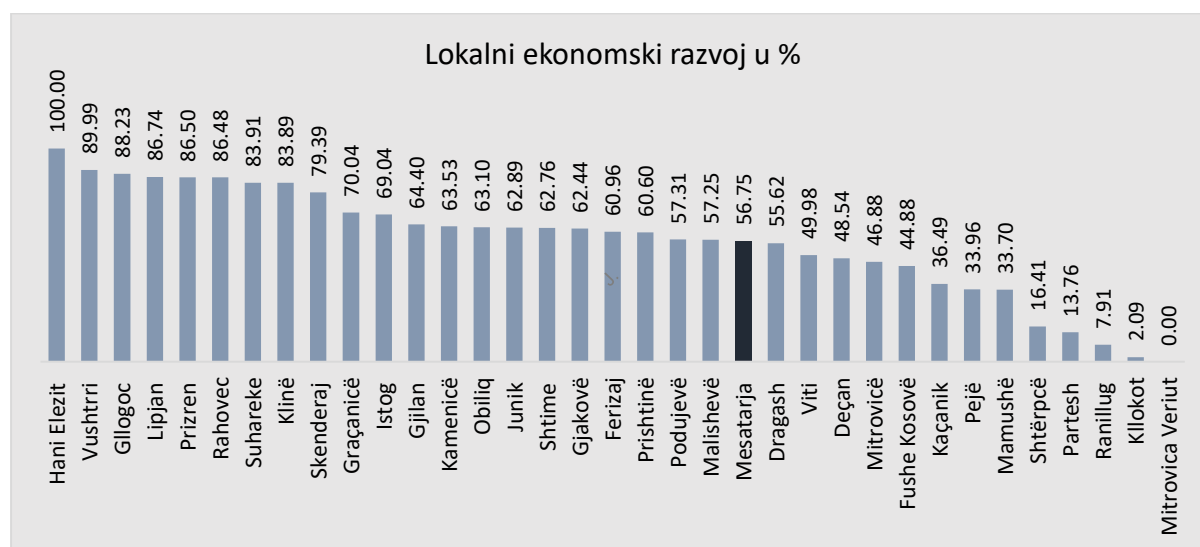
Oblast 16 – Lokalni ekonomski razvoj

Ova oblast meri planirane i realizovane aktivnosti za razvoj privredne aktivnosti na lokalnom nivou mobilizacijom opštinske imovine, redovnim ažuriranjem registra poreskih obveznika kao i visokom stopom naplate poreza na imovinu. Ova oblast ima ukupni učinak od 56,75% u 2023.

Slika 43 Pokazitelji u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja

Oblast lokalnog ekonomskog razvoja predstavljena je sa 4 pokazitelja u gornjem grafikonu. Plan lokalnog ekonomskog razvoja ispunilo je 25,47% opština. U međuvremenu, nivo naplate računa poreza na imovinu bez duga, kamata i interesa je ispunjen na 47,23%. Priprema i objavljivanje spiska opštinske imovine u upotrebi je završeno u 82,35%. Dok je nivo ažuriranja registra poreza na imovinu ispunjen na 71,97%.

Slika 44 Upoređenje po opštinama u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja

U grafičkom prikazu u grafikonu br. 44, prikazani su rezultati koje su opštine postigle u oblasti ekonomskog razvoja, pri čemu je 21 opština iznad proseka zemlje za 2023. godinu, dok je prosek 13 opština. Opština Elez Han je postigla maksimalni rezultat od 100% pokazitelja za ovu oblast, opština Vuçitrn je na drugom mestu sa 89,99%. Opština Severna Mitrovica ostaje poslednja u realizaciji pokazatelja.

Zaključci i preporuke

Procena učinka opštine za 2023. godinu donosi brojne nalaze za 16 oblasti opštinskih nadležnosti. U zaključcima ovog izveštaja ističu se veliki broj pitanja koja treba uzeti u obzir i tretirati kao prioritet od strane organa lokalne samouprave. U ovom delu izveštaja izdvajaju se neki od zaključaka i preporuka sa najvećom težinom u unapređenju opštinskih službi. Izveštaj zaključuje da:

1. Procena učinka opština za 2023. godinu urađena je za 34 opštine⁵. Neki od podataka koje su prijavile opštine sa srpskom većinom, u oblasti obrazovanja i zdravstva, a koji nisu odgovarali pružanju usluga prema pozitivnom zakonodavstvu Republike Kosovo, proglašeni su ništavnim, a vrednost učinka od 0% . Merenje i procena učinka je zakonska obaveza svih opština, koje moraju odgovoriti na zahteve za informacijama u skladu sa Zakonom o Lokalnoj samoupravi i Zakonom o sistemu upravljanja učinkom opština i grantom za učinak. Opštine Novo Brdo, Zubin Potok, Leposavić i Zvečan nisu prijavile za 2023.godinu.
2. Opštine moraju obratiti pažnju na sve podatke predstavljene za izveštavanje, kako bi dobijene vrednosti predstavljale što objektivniju procenu učinka za svaki učinak. Dokumentacija podataka je neophodan uslov.Tokom pripreme podataka i informacija, opštine moraju pripremiti dosije za svaku oblast. Procena opština za 2023. godinu je napravljena na osnovu revidiranog dokumenta SUUO.
3. Procesom obezbeđivanja kvaliteta utvrđen je niz netačnih podataka, koji su u velikom broju slučajeva proglašeni nevažećim, osim kada je njihova dokumentacija urađena. Kvalitet izveštavanja se mora povećati u budućnosti, kako bi izveštavanje bilo fer, tačno, objektivno i predstavljalo najrealnije stanje učinka opština.
4. Učinak je kategoriziran u dve grupe sa pokaziteljima koji odražavaju delovanje opština u smislu dobrog upravljanja i pružanja usluga. Unutar grupe pokazitelja upravljanja, administrativne usluge su na prvom mestu, iako bi lokalne vlasti trebale ozbiljno tretirati pokazitelj koji odražava rezultate javnih konsultacija. 26,08 % opština je počelo sa izradom ovih izveštaja, ali ovaj pokazatelj je i dalje nizak za realizaciju. Izveštaji o procesima javnih konsultacija treba da se sastavljaju i objavljuju na vladinoj platformi javnih konsultacija, kako bi se promovisalo učešće građana u kreiranju politika i dobijanje njihovog mišljenja o javnim pitanjima.
5. Prisustvo građana na javnim konsultacijama i dalje je nisko. Opštine moraju koristiti efikasne tehnike i sredstva za podsticanje učešća građana u procesima donošenja odluka, drugim rečima, opštine moraju više da vode računa o zahtevima građana i da to služi kao povećanje poverenja građana u odnosu na opštine.
6. Nizak učinak se pokazao u oblasti rodne zastupljenosti čak i 2023. godine. Opštine moraju preduzeti aktivnosti da povećaju broj žena u odlučivanju, političkim pozicijama i u lokalnim savetima. Isto tako, treba unaprediti plansku i finansijsku dokumentaciju, uzimajući za osnovu rodnog elementa.
7. Neke od opština su počele sa on-line primenom administrativnih usluga, učinak u ovom segmentu treba poboljšati, kako bi se povećala efikasnost usluga i po što nižim troškovima. Ove usluge se moraju primenjivati u svim opštinama i za veći broj usluga, uključujući online aplikaciju za građevinske dozvole, ekološke dozvole, plaćanje poreza na imovinu ili račune za opštinske usluge itd.
8. Podaci o jednakosti u zapošljavanju i socijalnim uslugama pokazuju da bi opštinske uprave trebale da ulože napore da u politike zapošljavanja uključe sve kategorije kojima je potrebna. Takođe, treba povećati efikasnost u ocenjivanju porodica u socijalnom stanovanju, tako da

⁵ Opštine: Novoberde, Zubin Potok, Leposavić, Zvečan.

- objekte socijalnog stanovanja koriste porodice u potrebi i da se izvrši potpuna provera podnesenih zahteva;
9. Prostorno planiranje zahteva opsežniju obradu kako bi se sve potrebne površine regulisale detaljnim regulacionim planovima ili zonskim kartama. Podaci govore o prilično niskom nivou ovih planova, koji su veoma važni za uređenje opštine;
 10. Putna infrastruktura mora biti završena, kako u smislu asfaltiranja puteva, tako i prateće infrastrukture uključujući trotoare i javnu rasvetu. Opštine treba da povećaju kvalitet podataka o stepenu asfaltiranja puteva, trotoara, njihovoj rasveti, a posebno podataka o biciklističkim stazama. Takođe, potrebno je bolje planiranje letnjeg i zimskog održavanja lokalnih puteva, kako bi pokrivenost ovom uslugom bila potpuna.
 11. 7,38 % podataka za biciklističke staze u urbanim sredinama, je vrednost koja pokazuje da opštine treba da rade na unapređenju putne infrastrukture kroz stvaranje biciklističkih staza.
 12. Tokom procesa planiranja budžeta, opštine moraju sastaviti i formulisati rodno odgovorni deo budžeta prema zakonskim kriterijumima. Lokalne politike treba da procene rodne uticaje, tako da se finansijska sredstva dodeljuju proporcionalno oba pola. Potrebna je veća promocija rodne politike u lokalnim saveta. Opštine moraju izraditi planove za rodnu ravnopravnost. Isto tako, treba ojačati kriterijum rodne ravnopravnosti u okviru postavljenih političkih funkcija, kao i promovisati pravo na upis imovine oba pola, koje je i dalje na prilično niskoj vrednosti.
 13. Opštine treba da počnu da ulažu u obdanište/vrtiće u ruralnim sredinama gde postoji potreba, zbog značaja ovih ustanova u ranom razvoju dece.
 14. Opštinske uprave za obrazovanje treba da planiraju da škole ispunjavaju uslove prateće infrastrukture, efikasne energetske mere, kao i da budu u većoj meri opremljene internet kabinetima. Stvaranje školskih prostora, posebno u urbanim sredinama, zahteva poseban tretman kako bi se eliminisala nastava u više smena i primena celodnevne nastave. Čak u oblasti obrazovanja potrebno je povećati kvalitet izveštavanja i tačnost podataka.
 15. Formalno planiranje lokalnog ekonomskog razvoja trebalo bi da se proširi na opštine. Opštine moraju izraditi planove lokalnog ekonomskog razvoja. Izveštavanje o realizaciji ovakvih planova trebalo bi da bude tema rasprave u skupštinama opština, kako bi se aktivnosti u ovoj oblasti lakše realizovale i uredile prema zahtevima većine.
 16. Opštine treba podsticati da ponovo poštuju zakonska pravila, kako bi se podigao kvalitet izveštavanja i podizanje kvaliteta referenciranja u smislu adekvatnih dokumenata za konkretna pitanja.
 17. Sve opštine u Republici Kosovo treba da budu obaveštene da je, osim instrumenta za dobijanje sredstava, i zakonska obaveza da primenjuju potpuno izveštavanje za sve pokazitelje.
 18. Opštine treba da uzmu u obzir izradu izveštaja i dokumenata u skladu sa zakonima na snazi, a posebno za potrebe izveštavanja SUUO-a.

Aneks: % pokazitelja po oblastima

JAVNE ADMINISTRATIVNE SLUŽBE	1.1.1	Administrativni zahtevi razmotreni tokom godine	87.62
	1.1.2	Administrativni zahtevi razmotreni u zakonskim rokovima	84.79
	1.1.3	Administrativne usluge koje opština pruža elektronskim putem	67.58
OPŠTINSKA TRANSPARENTNOST	2.1.1	Sednice Skupštine objavljeni su i prenosili uživo putem interneta	72.15
	2.1.2	Nivo pristupa javnim dokumentima građana	77.44
	2.1.3	Ispunjavanje kriterijuma zvaničnog sajta opštine	80.59
	2.1.4	Objavljivanje akata usvojenih u skupštini opštine na zvaničnom sajtu opštine	86.11
	2.1.5	Objavljivanje akata opšte prirode, odobrenih od strane Gradonačelnika opštine, na zvaničnoj internet stranici opštine	81.64
	2.2.1	Objavljivanje dokumenata za planiranje i trošenje budžeta	65.29
	2.2.2	Objavljivanje dokumentacije javnih nabavki opštine	67.60
OPŠTINSKA ODGOVORNOST	3.1.1	Objavljivanje obaveštenja za održavanje 2 javne rasparve	55.88
	3.1.2	Učešće građana u javnim konsultacijama	26.08
	3.1.4	Opštinski akti i dokumenti lokalne politike konsultovani sa javnošću	40.69
	3.1.5	Javne rasprave o SBO-u, opštinskom budžetu i participativnom budžetiranju	84.21
	3.1.6	Objavljivanje izvještaja o procesima javnih konsultacija	28.91
	3.1.7	Rad lokalnih saveta	19.36
	3.2.1	Blagovremeno usvajanje predloga godišnjeg budžeta opštine	75.29
	3.2.2	Rasprave o tromesečnim budžetskim izveštajima od strane Skupštine opštine	72.79
	3.2.4	Rasprava o izveštaju spoljnog revizora i akcionom planu za adresiranje preporuka u Skupštini opštine	60.29
	3.2.6	Sednice Skupštine opštine uz učešće Gradonačelnika opštine	69.20
	3.3.1	Nivo sprovođenja plana nabavki	89,50
	3.3.2	Nivo uplata obrađenih u zakonskom roku od 30 dana	73.94

	3.3.3	Nivo adresiranja preporuka Nacionalne kancelarije revizije	46.05
	3.4.1	Izveštavanje godišnjeg plana plana integriteta pred skupštinom opštine	52.94
	3.4.2	Suspenzija opštinskih službenika u vezi sa aktima-optužbama	93.87
JEDNAKOST U ZAPOŠLJAVANJU, SOCIJALNIM I PORODIČNIM USLUGAMA	4.1.1	Zaposleni sa posebnim potrebama u opštinskim institucijama	26.88
	4.1.2	Javni službenici zaposleni od strane nevećinskih zajednica u opštinskim institucijama	44.31
	4.2.1	Porodice u potrebi koje su dobile socijalno stanovanje	43.32
	4.2.2	Deca kojoj je potrebno sklonište kojima je obezbeđeno porodično sklonište	73.71
KULTURA, OMLADINA I SPORT	5.1.1	Prostor za sportske aktivnosti po broju stanovnika	67.58
	5.2.1	Kulturne, omladinske i sportske aktivnosti organizovane iz opštinskog budžeta	57.82
UPRAVLJANJE NEPOGODAMA	6.1.1	Stepen realizacije opštinskog plana za reagovanje u vanrednim situacijama	59.68
	6.1.2	Intervencije zaštite od elementarnih nepogoda i drugih nepogoda	78.91
PROSTORNO PLANIRANJE OPŠTINE	7.1.1	Područje teritorija opština obuhvaćenih planovima razvoja opštine.	50.72
	7.2.1	Razmotreni zahtevi za građevinske dozvole	92.68
	7.2.2	Pregledane zgrade sa građevinskom dozvolom	77.49
JAVNE POVRŠINE	8.1.1	Površina zelenih površina u javnim m ² po stanovniku	26.15
	8.1.2	Površine javnih površina koje se redovno održavaju	62.78
	8.1.3	Javni prostori opremljeni javnom rasvetom	65.84
PUTNA INFRASTRUKTURA	9.1.1	Lokalni putevi održavani tokom letne sezone	47.38
	9.1.2	Lokalni putevi održavani tokom zimske sezone	41.45
	9.2.1	Dužina lokalnih ulica opremljenih trotoarima	28.43
	9.2.2	Dužina lokalnih ulica opremljenih javnom rasvetom	48.69
	9.2.3	Dužina lokalnih puteva opremljenih vertikalnim i horizontalnim oznakama	54.73
	9.3.1	Ulice u urbanoj zoni sa biciklističkim stazama	9.24

	9.3.2	Popravljeni lokalni putevi	61.38
JAVNI PREVOZ	10.1.1	Realizacija opštinskog plana za lokalni javni prevoz (plan mobilnosti)	12.54
	10.1.2	Naselja uključena u lokalni javni prevoz	65.23
	10.1.3	Obeležena stajališta za vozila javnog prevoza	63.01
JAVNE USLUGE	11.1.1	Realizacija plana izgradnje i održavanja sistema vodosnabdevanja	35.29
	11.1.2	Realizacija plana izgradnje i održavanja kanalizacionog sistema	49.12
	11.1.3	Sprovođenje opštinskog plana upravljanja otpadom	41.92
	11.1.4	Sprovođenje rasporeda prikupljanja otpada	88.04
	11.1.5	Prikupljanje alata za sakupljanje otpada	75.87
ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	12.1.1	Sprovođenje Lokalnog ekološkog akcionog plana	48.69
	12.1.2	Izdate opštinske ekološke dozvole	45.47
	12.1.3	Novogradnje koje imaju sprovedenu opštinsku okolinsku dozvolu	63.52
RODNA RAVNOPRAVNOST	13.1.1	Žene zaposlene u institucijama/opštinskoj upravi	78.20
	13.1.2	Žene na rukovodećim pozicijama u obrazovnim, zdravstvenim i kulturnim/sportskim institucijama	47.23
	13.1.3	Žene imenovane na političke funkcije u opštini	39.13
	13.1.4	Rodna ravnopravnost među članovima opštinskih odbora	91.18
	13.1.5	Rodna ravnopravnost u sastavu lokalnih saveta	6.00
	13.2.1	Rodno odgovorno budžetiranje i potrošnja	69.12
	13.2.2	Rodna ravnopravnost u budžetiranju za zapošljavanje žena i preduzetništvo	28.76
	13.2.3	Učešće žena u javnim konsultacijama	54.73
	13.2.4	Opštinski plan za rodnu ravnopravnost	47.06
	13.3.1	Zastupljenost spolova u nazivima ulica	9.97

	13.3.2	Upis vlasništva na ime oba pola	23.47
PREDUNIVERZITETSKO OBRAZOVANJE	14.1.1	Škola sa merama energetske efikasnosti	34.88
	14.1.2	Bezbednost u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja	49.21
	14.1.3	Ispunjavanje potrebnih uslova sa infrastrukturom, opremom i sredstvima u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja	64.38
	14.2.1	Nivo usklađenosti sa ciljnim merom učenika i nastavnika	41.01
	14.3.1	Deca koja pohađaju vrtić – opšti i ruralni	14.22
	14.3.2	Prosečni rezultati testova postignuća za učenike 9. razreda	48.42
	14.3.3	Polaganje državne mature za 12. razred (razdvajanje po polu)	61.72
	14.3.4	Stopa napuštanja škole (inverzna stopa)	75.72
	14.3.5	Stopa realizacije sati planiranih prema godišnjem kalendaru obrazovanja	79.09
	PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	15.1.1	Jedinice primarne zdravstvene zaštite sa laboratorijskom opremom i uslugama prema administrativnim uputstvima
15.2.1		Nivo usklađenosti sa ekipama porodične medicine i oralnog zdravlja	73.96
15.2.2		Deca uključena u program imunizacije	74.62
15.3.1		Pružanje specifične zdravstvene zaštite za žene i decu	58.82
LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ	16.1.1	Strategija lokalnog ekonomskog razvoja	25.47
	16.1.2	Priprema i objavljivanje liste opštinske imovine planirane za korišćenje	82.35
	16.1.3	Nivo ažuriranja registra poreza na imovinu	71.97
	16.1.4	Stopa naplate računa poreza na imovinu (bez zaostalih obaveza, kamata, interesa)	47.23